

Ali mbeti á Polo sú fœ azu Koriti Tshatshu o'o

Koriti kœdœ lima egerœ ongbo 6a lœ ogo Grese á sœ lima dœ mangu bisha. Azu ndjoro sœ lima kœro 6a zœ mbœrœ kœka œrœ, kœpa o'o tœ upu nœ andjaba too kœyisœ kœwusœtœ nœ endje, kashe ngbindirœ do lima pa nœ 6a zœ ye.

Polo djindœ nœ adœke ngbidirœ sœ kœndi tshelœ ɔtshɔ anga ayindœ Kristu yé á yindœ kœro ga zœ, kashe tshe roro nene.

Mbœrœ tœnœ ataa á su mbetinœ asœke fœ endje tœ o'o nœ kœkurutshelœtœsho, tœ kœwusœtœ, tœ kœmbœrœ angba budu, tœ totœ, tœ kœzi songba agea á endje to dœ tokóró fœ andjaba, tœ kœzirœ nœ Gbozu, tœ kœtorœ nœ ɔtshɔ Ishiri œdœ tœ kœshe lœ akuzu.

Mbetinœ kurutshelœtœ ye atake:

- Abala (1.1-9)
- Kœkurutshelœtœ osho lœ Ikrizia (1.10-4.21)
- Kœyisœrœ tœ mara kœsœ nœ azu nœ Kristu (5.1-7.40)
- Tokóró fœ andjaba œdœ mara kœsœ nœ ayindœ Ndjaba ugurutœ angbi azu (8.1-11.1)
- Kœtorœ á ɔtshɔ Ishiri to fœ azu œdœ mara kœmbœrœtœ osho 6a lœ Ikrizia (11.2-14.40)
- Mara á Kristu ropa kuzu (15.1-58)
- Kœti kane aayi oyo (16.1-4)
- Polo wa adœke œne na ana gene (16.5-12)
- Kœmi upu œdœ ndangɔɔ abala (16.13-24)

Abala

¹ Ćemœ Polo, Ndjaba e mœ lindœ gbetshelœ nœ ye adœke mœ te ayi avwa nœ Yisu Kristu. Ćemœ œdœ aya mœ dœ Sostene, ² 'a su mbeti asœke fœ 'e dœ azu Ikrizia nœ Ndjaba 6a lœ Koriti. Ndjaba ke 'e adœke 'e dœ adja azu nœ œne yé 'e wuta ayerœ azu lœ kœngbœtœ 'e bale dœ Yisu Kristu, 'e dœ azu nœ ye awa bale dœ endjeneke á endje sœ kœliscœ Gbozu nœ azœ dœ Yisu Kristu. Ćeshe kœdœ Gbozu nœ endje œdœ œncœ azœ. ³ Kaka Aba azœ dœ Ndjaba œdœ Gbozu Yisu Kristu ma œtshœ lœsu ga tœ 'e, yé œ za kœsœ ge fœ 'e.

Polo gi mershe fœ Ndjaba tœ upu nœ azu Koriti

⁴ Mœ sœ kœgi mershe fœ Ndjaba œb dœ œb tœ upu nœ œtshœ lœsu á tshe ma fœ 'e lœ awa nœ Yisu Kristu. ⁵ Gbambancœ nene, lœ kœngbœtœ 'e dœ Kristu, Ndjaba to kœtorœ kœ fœ 'e, œncœ o'o œdœ pe œncœ kœwuscœrœ nœ Ndjaba. ⁶ Ćeneke kœdœ kœmarœ tœ upu nœ Yisu Kristu á to gbœgbœ ga lœ kœyindœrœ nœ 'e. ⁷ Ataa, e'e á 'e sœ kœkate lœkœ á Gbozu nœ azœ dœ Yisu Kristu œ kwatœ ye, 'e sœ kœgbœ kœtorœ nœ Ndjaba. ⁸ Ndjaba œ mbœrœ ndje bala adœke 'e shi gbœ œrrr ga tœ ndœngœlœncœ adœke, lœkœ kœkwa Gbozu nœ azœ dœ Yisu Kristu, á endje kœgbœgbœbara 'e tœ ekperœ bale nene. ⁹ Ndjaba sœ kœmbœrœtœ ye lindœ œneke á tshe pa, œshe dá e 'e adœke 'e ngbœtœ 'e awa bale dœ Gbolo nœ œne Yisu Kristu, á tshe dœ Gbozu nœ azœ.

Kœkurutshelœtœsho nœ azu lœ Ikrizia

¹⁰ Kashe alaya, mœ sœ kœki fœ 'e dœ i'iri Gbozu nœ azœ dœ Yisu Kristu adœke: o'o ama 'e sœ bale, yé 'e kukurutshelœtœ 'e nene. 'E ngbœtœ 'e ga tœ œscœncœ bale, œ sœ dœ lœsu bale œdœ

ndje pe dœ gbetshelœ bale. ¹¹ Gbambanœ nene, aaya mœ, azu tshelœ bingi nœ Kolowe pandœ nœ fœ mœ adœke 'e kurutshelœtœ 'e ye. ¹² Œneke á mœ yindœ kœpa tœnœ fœ 'e dœke: lœ ugu-rutœ 'e, uzu dœ uzu sœ kœpa adœke: «Œmœ, mœ kœdœ uzu nœ Polo»; anga: «Œmœ kœdœ uzu nœ Apolo»; anga kpa sœ kœpa adœke: «Œmœ kœdœ uzu nœ Petro»; yeka á anga pa adœke: «Œmœ kœdœ uzu nœ Kristu.» ¹³ 'E sœ kœgbe adœke endje lii kœkurutshelœ Kristu ye a? Polo dá tshu lima pa kurushi mbœrœ 'e a? Yé ataa, endje za batisimu fœ 'e dœ i'iri Polo a?

¹⁴ Mœ gi mershe fœ Ndjaba mbœrœ á mœ zaza batisimu fœ uzu bale ugurutœ 'e nene, kashe mœ za kolœnœ fœ Krispuse dœ Gayushi. ¹⁵ Ataa, uzu bale lili kœpa adœke endje za batisimu fœ 'e dœ i'iri mœ nene. ¹⁶ Ha! Œ sœ adjapu adœke mœ za ndje batisimu fœ azu tshelœ bingi nœ Esetefanase, kashe mœ kpa wuwusœ anga uzu á mœ za fœ she nene. ¹⁷ Gbambanœ nene, Yisu Kristu vwavwa lima mœ ndœ kœza batisimu fœ azu nene, kashe tshe vwa mœ mbœrœ kœmindœ Œtshœ O'o. Mœ yiyisœ nœ dœ kœwusœtœ nœ azu nene, mbœrœ á gbœgbœ kuzu nœ Kristu pa kurushi kœsœsœ gbambanœ tœ ala azu nene.

Yisu Kristu, gbœgbœ œdœ kœwusœtœ nœ Ndjaba

¹⁸ Ba tœ azu á endje sœ lœ djingili, kœpandœ kuzu Yisu pa kurushi kœdœ agba o'o, kashe ba tœ azœ á a sœ kœshe mbœrœ tœnœ, tœnœ kœdœ gbœgbœ nœ Ndjaba. ¹⁹ Gbambanœ nene, endje sú bala Buku nœ Ndjaba adœke:
«Mœ nditshelœ kœwusœtœ nœ azu á endje
wusœtœ endje,

yé œ fa kœwusœrœe nœ azu á endje wusœ œrœe, gbambanœ.»

²⁰ Azu á endje wusœtœe endje sœ kpoœta a? Agbangba kœwusœ awa akwa sœ kpoœta a? Azu nœ tshakpesheke á endje wusœ kœtondœ ádá o'o sœ kpoœta a? Ndjaba mama adœke kœwusœtœe nœ azu tshapashœ kœdœ agba o'o nene a? ²¹ Yé ataa, azu tshapashœ dœ kœwusœtœe nœ endje kœ, lili lima kœwusœ Ndjaba lœ kœwusœtœe nœ ye nene. Mbœrœe tœnœ ataa á Ndjaba wa o'o adœke œne she azu á endje sœ dœ kœyindœrœe tœ upu nœ kuzu Yisu pa kurushi lœ awa nœ kœyisœrœe á sœ b̄ata agba œrœe asœmœ. ²² Ayuda sœ kœyũ osho tœ ambárá, yé Agreke sœ œnœ endje kœpara kœwusœtœe. ²³ Kashe tœ a'a nœ 'a, 'a sœ kœmindœ O'o kuzu Masiya pa kurushi. Œtœnœ kœdœ O'o á sœ kœfi tshelœ ada Ayuda, yé á dœ agba o'o b̄a tœ ala angbi azu. ²⁴ Kashe tœ endjeneke á Ndjaba e endje, Ayuda too Agreke, Masiya kœdœ gbœgbœ œdœ kœwusœtœe nœ Ndjaba. ²⁵ Gbambanœ nene, agba o'o nœ Ndjaba rosœ kœwusœtœe nœ azu ye, yé kœmœ nœ Ndjaba ro ndje gbœgbœ nœ azu ye.

²⁶ Alaya mœ, 'e gbe dœ mara á 'e sœ lima dœ tœnœ lœkœ á Ndjaba e 'e kane: azu nœ kœwusœtœe tœ ala azu ngbangba ugurutœ 'e nene, azu á endje sœ dœ gbœgbœ waa ngbangba nene, endjeneke á endje sœ lœ œtshœ b̄ingi ngbangba ndje nene. ²⁷ Kashe œneke á dœ agba o'o b̄a pa tshapashœ, Ndjaba ke mbœrœe kœza tshula fœ endjeneke á endje sœ dœ kœwusœtœe, tshe ke œmœ œrœe mbœrœe kœza tshula fœ œneke á sœ dœ gbœgbœ. ²⁸ Œneke á sœ b̄a pa tshapashœ, á gugu dœ ádá bale nene yé á azu yiyi ndje ndœ nœ nene, Ndjaba ke mbœrœe

koendi œeneke á azu sœ kœgbe adœeke œ sœ dœ ádá waa, ²⁹ mbœrœ adœeke anga uzu bale pa œshœ asœeke lili koedu okoro ye ba utshu Ndjaba nene. ³⁰ Lœ awa nœ Ndjaba dá 'e ngbœbatœ 'e ga tœnœ dœ Yisu Kristu á tshe dœ kœwusœtœ nœ azœ á to ba ndœ Ndjaba, yé tshe sœ kœmbœrœ adœeke á sœ ndjii, á sœ yerœ dœ pe kœwuta lœ ekperœ. ³¹ Dœ tœnœ ataa, endje sú bala Buku nœ Ndjaba adœeke: «E dœ uzu kœyindœ koedu okoro, tshe du okoro ye tœ œeneke á Gbozu mbœrœ.»

2

Kœyisœrœ tœ upu nœ kuzu Yisu pa kurushi

¹ Aaya mœ, lœkœ á mœ na lima ba ndœ 'e ndœ kœyisœ O'o ama Ndjaba á zatœ ye yiwatœnœ fœ 'e, mœ mamatœ mœ adœeke mœ wusœ kœpa o'o too mœ wusœ œrœ waa ye nene. ² Gbambanœ nene, mœ wa o'o adœeke adja mœ gbegbe kœwusœ anga angbi œrœ nene, kashe kolœ dœ Yisu Kristu, œshe á endje kuru she ga pa kurushi. ³ Ádá nœ ataa, mœ ka ga utshu 'e dœ kœmœ œdœ pe dœ kœgugu dœ awa. ⁴ Mœ sœsœ lima kœyisœ œrœ dœ kœwusœtœ nœ azu tshapashœ nene, kashe mœ sœ lima kœyisœ nœ dœ gbœgbœ nœ Ōtshœ Ishiri, á sœ kœema fœ azu adœeke tœnœ koedœ adjapu. ⁵ Ataa, kœyindœrœ nœ 'e sœsœ ga pa kœwusœtœ nœ azu nene, kashe œ sœ ga pa gbœgbœ nœ Ndjaba.

Kœwusœtœ nœ Ndjaba

⁶ Andaa, 'a sœ kœyisœ kœwusœtœ fœ ayindœ Kristu á endje dœ agbozu lœ ishiri, kashe 'a yiyisœ œrœ dœ kœwusœtœ nœ azu tshapashœ œdœ dœ kœwusœtœ nœ agbozugo tshapashœ á sœ mbœrœ

koendi tœ nœ nene. ⁷ 'A sœ koeyisœ koewusœtœ nœ Ndjaba á zatœ ye yiwa tœnœ tœ azu, koewusœtœ neke á lili adœke azu wusœ ádánœ nene, á Ndjaba guma lima utshunœ adœke tshe mbœrœ tshapashœ, yé á sœ mbœrœ mokœ nœ azœ. ⁸ Anga uzu bale læ agbozugo tshapashœnœ asœke sœsœ dœ koewusœtœnœ ascœmœ nene. Cœdœ endje kœsœ má dœ tœnœ, dá endje kuru Gbozu nœ mokœ ga pa kurushi nene. ⁹ Kashe ɓata á endje sú ɓala Buku nœ Ndjaba adœke:

«Eneke á uzu bale wuwu yé á dji dœ utu ye nene, œneke á uzu bale sœsœ dœ gbetshelœnœ nene, Ndjaba guma mbœrœ endjeneke á endje yindœ ye.»

¹⁰ Andaa, azœ dá Ndjaba ma œrœnœ ascœmœ fœ azœ læ awa nœ ɓtshœ Ishiri ascœmœ. Gbambancœ nene, Ishiri wusœ koetondœ œrœ kœ dœ ádánœ, ataa œdœ gbetshelœ nœ Ndjaba. ¹¹ Cœdœ ugurutoe azu dá wusœ gbetshelœ nœ uzu, á koedœdœ ishiri á sœ læ ye nene a? Awa bale ndje, gbetshelœ nœ Ndjaba, uzu bale wuwusœ nœ nene, kolœ Ishiri nœ Ndjaba dœ tœ ye dá wusœ nœ. ¹² Tœ upu nœ azœ, a gbœgbœ ishiri ɓa ndœ azu tshapashœ ascœ nene, kashe a gbœ Ishiri á to ɓa ndœ Ndjaba yeka á koewusœ koetœrœ á Ndjaba to dœ ɓtshœ lœsu ye fœ azœ. ¹³ Yé 'a sœsœ koeyisœ œrœ dœ koewusœtœ nœ azu tshapashœ nene, kashe 'a sœ koeyisœ nœ dœ Ishiri á Ndjaba to fœ 'a. Cœtœnœ ataa á 'a sœ koeyisœ adjapu tœ upu nœ Ishiri nœ Ndjaba fœ azu á endje læ dœ tœnœ læ endje.

¹⁴ Uzu á tshe sœ kolœ kœgbe dœ koewusœrœ nœ ye dœ tœ ye, yiyindœ o'o neke á to ɓa ndœ Ishiri nœ Ndjaba nene. Tshe sœ koedji ɓata agba o'o læ utu

ye, yé tshe lili kœwusœ ádánœ nene, mbœrœ uzu œ wusœ ádánœ kolœ œdœ tshe kœsœ dœ Ishiri nœ Ndjaba. ¹⁵ Uzu á tshe sœ dœ Ishiri nœ Ndjaba, tshe sœ kœwa ngbanga kœ ga tœ undu ye, kashe uzu bale œ wa ngbanga ga tœ ye nene. ¹⁶ Gbambanœ nene, endje sú ɓala Buku nœ Ndjaba adœke:

«Uzu ɗe dá wusœ gbetshelœ nœ Gbozu a?

Uzu ɗe dá li kœmi upu fœ she a?»

Kashe tœ azœ, a lii kœwusœ ádánœ mbœrœ á a sœ dœ gbetshelœ nœ Kristu.

3

Aayi akwa nœ Ndjaba

¹ Tœ upu nœ mœ, aaya mœ, lœkœ á mœ sœ lima awa bale dœ 'e, mœ papa o'o fœ 'e ɓata á mœ pa fœ azu á endje sœ dœ Ishiri nœ Ndjaba nene, kashe mœ pa o'o fœ 'e kolœ ɓata fœ azu nœ tshapashœ, ɓata fœ aaya agbolo lœ kœyindœrœ ga ndœ Kristu. ² Ungu ɔngœ dá mœ to fœ 'e, kashe œ dœdœ adja kœzirœ nene. Gbambanœ nene, 'e li má kœru lœsu 'e tœnœ nene. Ataa ngœngœnœ asœke, 'e li má ndje nene, ³ mbœrœ 'e sœpe kœmbœrœtœ 'e ɓata mara œrœ nœ azu nœ tshapashœ. 'E sœ kœmbœrœ úkú œdœ kœbœrœtœ 'e ugurutœ 'e. Atamœ sœmœ 'e dœdœ azu nœ tshapashœ asœke yé œ sœ kœmbœrœ mara œrœ nœ azu kœ nene a?

⁴ Dœ lœkœ á anga yanga 'e bale kœpa ngbi adœke: «Emœ kœdœ uzu nœ Polo», yé anga kpa pa adœke: «Emœ kœdœ uzu nœ Apolo», 'e mbœmbœrœtœ 'e ɓata azu nœ tshapashœ kœ nene dœ mœ a?

⁵ Apolo kœdœ ɗe? Yé á Polo kœdœ ndje ɗe? Endje kœ kœdœ aayi akwa nœ Ndjaba á endje gi 'e

ga lœ kœyindœrœ ga ndœ Kristu. Kashe lœ ugu-
rutœ endje, uzu dœ uzu sœ dœ mara kœmbœrœ
akwa nœ ye á Gbozu to fœ she. ⁶ Œmœ, mœ lu
ngwarœ yé Apolo dá su ungu ga panœ. Kashe Nd-
jaba dá mbœrœ adœke ngwarœnœ gboro. ⁷ Ataa,
œdœ ayi kœlu ngwarœ œdœ ayi kœsu ungu ga
panœ, endje gugu dœ ádá bale nene. Kashe kolœ
Ndjaba dá sœ dœ ádá, œshe á tshe mbœrœ adœke
ngwarœnœ gboro ascœmœ. ⁸ Tsheneke á tshe lu
ngwarœ dœ tsheneke á tshe su ungu ga panœ,
endje sœ awa bale yé uzu dœ uzu œ gbœ œrœ
tshangba akwa nœ ye kœli dœ mara akwa nœ ye
dœ tœ ye. ⁹ Gbambanœ nene, a'a, 'a sœ kœmbœrœ
akwa nœ Ndjaba awa bale, yé e'e kœdœ kindi nœ
Ndjaba.

E'e ndje kœdœ anda nœ Ndjaba. ¹⁰ Mœ mbœrœ
akwa báta œtshœ ayi kœmœ anda, œ tœ kiti anda
lindœ kœtorœ á Ndjaba to fœ mœ, yé anga uzu dá
mœ udunœ ga panœ. Kashe ala uzu dœ uzu gbœ tœ
mara á tshe sœ kœmœ dœ andanœ. ¹¹ Gbambanœ
nene, kiti andanœ sœ zœ, œtœnœ kœdœ Yisu
Kristu. Uzu bale kpa lili kœmœ anga angbi kiti anda
nene. ¹² Ataa anga endje kœmœ udu andanœ ga
pa kitinœ dœ œrœ, dœ kowo, dœ badja á amanœ
gbœ waa, dœ œyœ, dœ muru too dœ ebe gbaa,
¹³ akwa nœ uzu dœ uzu œ matœ ye ngbi œlœ kœwa
ngbanga. Gbambanœ nene, dœ œlœnœ ascœmœ,
owo œ tshi yé akwa nœ uzu dœ uzu œ matœ
ye ngbi. ¹⁴ Tsheneke á akwa nœ ye kœjuju nene,
tshe gbœ œrœ tshangbanœ ye. ¹⁵ Tsheneke á akwa
nœ ye kœju, tshe gbœ œrœ tshangbanœ bale nene,
œshe kutu ye tshe she ye, kashe œ sœ báta tshe ro
tœ la owo.

16 'E wusœ nœ dœ ɔtshɔnœ adœke e'e kœdœ Tepelo nœ Ndjaba, yé Ishiri nœ Ndjaba sœ lœ 'e. 17 Ædœ uzu kœndi tshelœ Tepelo nœ Ndjaba, Ndjaba œ ndi ndje tshelœ ye. Gbambanœ nene, Tepelo nœ Ndjaba sœ yerœ, yé e'e dá dœ Tepelonœ asœmœ.

18 Uzu bale fafaratœ ye nene. Ædœ anga uzu ugurutœ 'e bale kœsœ kœgbe adœke œne sœ dœ kœwusœtœ waa dœ mara nœ tshapashɔ asœ, iyi za she mbœrœ adœke tshe sœ adja dœ kœwusœtœ.

19 Gbambanœ nene, kœwusœtœ dœ mara nœ tshapashɔ asœke kœdœ agba o'o tœ ala Ndjaba. Mbœrœ tœnœ ataa, endje sú bala buku nœ Ndjaba adœke: «Ndjaba sœ kœgbɔ aayi kœwusœtœ lœ afara nœ endje dœ tœ endje.» 20 Buku nœ kpa sœ kœpa adœke: «Gbozu wusœ gbetshelœ nœ ayi kœwusœtœ ye, tshe wusœ nœ adœke œ gugu dœ ádá bale nene.» 21 Ataa, uzu bale dudu okoro ye ga pa azu nene, mbœrœ œrœ kɔ kœdœ œnœ 'e: 22 Ædœ Polo, œdœ Apolo too Petro, œdœ tshapashɔ, œdœ soro, œdœ kuzu, œdœ œrœ á sœ ngɔngɔ asœke, œdœ œrœ á sœ bala mbatsha, kɔkɔ kœdœ œnœ 'e. 23 Kashe e'e nœ 'e kœdœ azu nœ Kristu, yé Kristu kœdœ uzu nœ Ndjaba.

4

Aayi avwa nœ Kristu

1 Ataa, œ li adœke 'e wu 'a bata aayi akwa nœ Kristu œdœ bata endje á endje sœ mbœrœ kœgbɔndœ adja o'o nœ Ndjaba á zatœ ye yiwa tœnœ. 2 Andaa, œrœ kɔ á endje sœ kœyɔndœ nœ ba ndœ aayi kœgbɔndœrœ, kœdœ kœmbœrœtœ osho lindœ nœ. 3 Tœ œmœ, œdœ e'e too anga

azu kœwa ngbanga pa mœ, œ mbœrœ œrœ tœ mœ nene. Gapa nœ, mœ wa ngbanga nœ mœ dœ tœ mœ nene. ⁴ Dœ adjapu, gbetshelœ nœ mœ sœsœ kœgbagbara mœ tœ œrœ bale nene, kashe œ dœdœ œtœnœ dá sœ kœma adœke mœ sœ ndjii nene. Tsheneke á tshe wa ngbanga nœ mœ kœdœ Gbozu. ⁵ Mbœrœ tœnœ ataa, 'e wawa ngbanga ga pa uzu utshu nœ lƚkœ kœwa ngbanga nene. 'E kate adœke Gbozu na yeka. Œshe dá ma œneke kœ á zatœ endje yiwa tœnœ œdœ gbetshelœ á sœ ƚa lœsu azu ngbi ga ushu. Dœ tœnœ ataa, uzu dœ uzu œ gbœ kœdonga osho nœ Ndjaba á kwatœ endje ga ndœ ye.

⁶ Alaya mœ, mœ pa o'onœ asœmœ tœ upu nœ mœ œdœ tœ upu nœ Apolo mbœrœ adœke œ yisœ œrœ fœ 'e. Mœ yindœ nœ adœke lœ awa nœ kœmarœ nœ 'a, 'e wusœ ádá awa o'onœ asœ: «Œ li adœke 'e ka kpœpa mapaka neke á endje sú», yé 'e dudu okoro 'e kolœ pa uzu bale nene, yé œ yiangba anga nene. ⁷ Gbambanœ nene, ƚœ ropa uzu dœ? Œ dœdœ Ndjaba dá to œrœ á ƚœ sœ dœ tœnœ fœ ƚœ nene a? Yé á kœdœ Ndjaba dá to fœ ƚœ, mbœrœ gadœ á ƚœ sœ kœdu okoro zœ ƚata ƚœ gbœgbœ ƚa ndœ ye nene a?

⁸ E'e, 'e gbœ œnœ 'e œrœ kœ á 'e gbe dœ tœnœ ye! 'E te œnœ 'e aayi kœgbœrœ ye! Ataa 'a dœdœ agbozugo nene, 'e te œnœ 'e agbozugo ye! Adjapu dœ mœ a? 'A yindœ nœ adœke 'e dœ adja agbozugo mbœrœ á i'iri 'a kœto ndje dœ 'e awa bale. ⁹ Gbambanœ nene, mœ sœ kœgbe adœke Ndjaba ko 'a dœ aayi avwa tœ ƚa tœ ndœngœlœ azu kœ: 'a sœ ƚata azu á endje wa agbœ ngbanga nœ kuzu ga tœ endje, endje fa 'a tœ œrœ mœlœ nœ tshapashœ, ƚa

tøe ala aandjelu øedøe ßa tøe ala azu kã. ¹⁰ Anga azu søe kœwu 'a tøe aayi iyi mangba Kristu, kashe e'e, 'e søe kœzatøe 'e ßata aayi kœwusøetøe lœe kœngbøtøe 'e bale dœe Kristu. Anga azu søe kœwu adœeke 'a mœmœ, kashe e'e, 'e søe kœzatøe 'e tøe aayi gbøgbø. Endje søe kœlisøe 'e, kashe øe søe kœwu 'a tøe ayi ødo. ¹¹ Lœe ada ølønœe asœe, 'a søe kœwu oyo dœe ogo kœziroœe øedøe dœe ogo ungu, 'a gugu dœe lœeba nene, endje søe kœßi 'a, 'a na yame yame djezøe; ¹² 'a søe kœwu djofele dœe akwa dœe kane 'a yeka á gbø kœziroœe. Øedøe endje kœegu 'a, 'a søe kœegi øtshø ø'o. Løkã á endje kœsøe kœembøerøe øerøe kanga fœe 'a, 'a søe kœeru lœsu 'a. ¹³ Løkã á endje kœsøe kœepa ekpe ø'o nœe 'a, 'a søe kœegi ø'o dœe øtshø lœsu. Ngøngø asœeke, endje kpa wu 'a ßata tshapandikø nœe tshapashø, ßata uyu øerøe nœe tshapashø.

¹⁴ Mœe søesøe kœesu mbeti asœemœe mbøerøe kœeza tshula fœe 'e nene, kashe mœe su mbøerøe kœegbota tsheløe utu 'e ßata agbolo nœe mœe á mœe yindøe endje waa. ¹⁵ Gbambancøe nene, ataa øedøe 'e kœsøe dœe aayi kœeyisøe ø'o nœe Kristu kutu ndjokpa gbaa, 'e søe koløe dœe aba tshebabale. Øemœe dá zu 'e lœe Yisu Kristu lœe awa nœe kœeyisøe Øtshø Ø'o fœe 'e. ¹⁶ Mœe søe kœeki fœe 'e adœeke 'e mbøerøetøe 'e lindøe mara kœembøerøetøe nœe mœe. ¹⁷ Mbøerøe tøencøe ataa dá mœe vwa Timote fœe 'e, gbolo nœe mœe á mœe yindøe ye waa yé á tshe søe kœezatøe ye fœe Gbozu. Tshe kpa yi bala søe awa akwa nœe soro nœe mœe ga ndøe Kristu fœe 'e ßata á mœe søe kœeyisøe nœe tøe øsho kã øedøe pe djeløe Ikrizia kã.

¹⁸ Andaa, anga azu ugurutøe 'e gbe adœeke mœe na nene, yé mbøerøe tøencøe ataa á endje søe kœedu økoro endje. ¹⁹ Kashe øedøe Gbozu kœeyindøe nœe,

mœ na læ ondonœ asœke kœwu 'e zœ. Dœ toenœ ataa, mœ para adœke mœ tondœ kolœ o'o nœ aayi kœdu okoro endje ascœmœ nene, kashe mœ para ndje awa kœwu mara akwa á endje sœ kœmbœrœ toenœ. ²⁰ Gbambanœ nene, Ogo gbozu nœ Ndjaba dœdœ o'o nœ tshelœ ama nene, kashe toenœ kœdœ kœmbœrœ akwa dœ gbœgbœ nœ Ndjaba. ²¹ Œrœ gadœ dá 'e gbe dœ toenœ a? 'E yindœ nœ adœke mœ na ga ndœ 'e dœ ndjapa too dœ œmœ lsu a?

5

Ekpe ɔtshœ nœ anga uzu læ Ikrizia

¹ Azu sœ kœpa tœ osho kœ adœke anga o'o bale tœ upu nœ angba budu, angba budu neke á endje lili kœgbœ toenœ ba ndœ angbi azu nene: anga yanga 'e bale sœ kœlo dœ awo abanœ. ² Yé 'e sœ kœdu okoro 'e tœpanœ kpuru! Œ li má adœke 'e sœ dœ oyo tœ lsu 'e yé œ gœrœ má ayi kœmbœrœ œœœœ ascœmœ ugurutœ 'e. ³ Tœ œœœœ nœ mœ, mœ gugu ugurutœ 'e dœ undu mœ nene kashe mœ sœ dœ 'e ngœngœœ asœke bale læ ishiri, yé mœ wa ngbanga nœ uzu á tshe mbœrœ mara œœœœ ascœmœ bœta mœ sœ má lima tœ œœœœ zœ: ⁴ lœndœ á 'e kœngbœtœ 'e ga toenœ yé á mœ sœ ugurutœ 'e læ ishiri, 'e wa ngbanganœ ascœmœ læ gbœgbœ nœ Gbozu nœ azœ dœ Yisu, ⁵ dœ mara adœke 'e za uzu ataa fœ Satana mbœrœ adœke undu ye ndi, yeka á ishiri ye kœshe dœ lœkœ á Gbozu œ wa dœ ngbanga.

⁶ Ádá nœ kœdu okoro 'e gugu nene. 'E wuwusœ nœ dœ ɔtshœœ adœke œyœ kœsuku mapa kœsœ teasho, œ suku kœdjanga mapa djigi nene a? ⁷ 'E

gitœ 'e læ ongboro ɔʏ kœsuku mapa yé œ te tafo mapa, mbœerœ ɔʏ kœsuku mapa gugu læ 'e nene. Gbambanœ nene, Kristu á tshe dœ Aya pata Pake nœ azœ, endje za lima she tœ tokóró. ⁸ Ataa, a mbœembœerœ angbo nœ azœ dœ mapa á suku dœ ongboro ɔʏ kœsuku mapa too dœ ɔʏ kœsuku mapa nœ ngbindĩrœ nene, kashe a mbœerœ toenœ dœ mapa neke á gugu dœ ɔʏ kœsuku mapa loenœ nene, œneke á sœ yerœ œdœ læ adjapu.

⁹ Bala mbeti á mœ su utshunœ, mœ su o'o fœ 'e adœke 'e sœsœ tœ œsœnœ bale dœ azu á endje sœ kœembœerœ angba budu nene. ¹⁰ Mœ gbegbe lima ga pa azu kɔ pa ɔshɔ á endje sœ kœembœerœ angba budu, á endje sœ dœ tshalɔsu, á endje dœ aayi angba too aayi kœdonga andjaba nene. Œ kœsœ má ataa, œ li má adœke 'e gi tœ 'e pa tshapashɔ asœke ye. ¹¹ Mœ su ga la mbetincœ fœ 'e adœke 'e ngbngbɔtœ 'e dœ uzu á tshe za i'iri Kristu ga pa ye, yé á dœ ayi angba budu, aayi tshalɔsu, aayi kœdonga andjaba, aayi kœpa o'o nœ wala, amœendjondjo too aayi angba nene. Œ lili adœke 'e zi œerœ tœ œsœnœ dœ mara uzu ataa nene.

¹² Yé upu nœ mœ kœdœ adœke mœ wa ngbanga nœ azu á endje sœ ɓa ushu a? Œ œ nene. Kashe, œ doédoé azu nœ Kristu dá 'e li má kœwa ngbanga nœ endje nene a? ¹³ Ndjaba dá wa bala ngbanga nœ azu tshashu. 'E gɔrɔ hawo uzu ugurutœ 'e ye.

6

Kœpa ngbanga ugurutœ aayazu

¹ Lɔkɔ á 'e kœsœ dœ o'o ugurutœ 'e, mbœerœ gadœ á 'e sœ kœgbe kœna kœtɔ meza ɓa ndœ ayingba Ndjaba adœke endje wa ngbangancœ, yé á tshapu

koena ga ndœ ayerœ azu a? ² E wuwusœ nœ adœke azu á endje sœ yerœ œ wa bala ngbanga nœ azu tshapasho asœke nene a? Yé á kœsœ adœke 'e wa ngbanga nœ azu tshapasho, 'e li kœwa ngbanga nœ o'o á sœ dœ ádá teasho nene a? ³ 'E wuwusœ nœ adœke a wa bala ngbanga nœ aandjelu nene a, yeka á kœdœ tœ o'o nœ soro asœ a? ⁴ Andaa, loko á 'e kœsœ dœ mara ngbanga ataa, 'e sœ kœpandœ nœ fœ angbi azu á endje gugu lœ Ikrizia nene adœke endje wa o'onœ a? ⁵ Mœ sœ kœpa tœnœ mbœrœ kœza tshula fœ 'e. Ataa, anga uzu kœwusœrœ á tshe li kœwa ngbanga ugurutœ aayazu gugu ugurutœ 'e nene a? ⁶ Kashe, œ li adja adœke anga yazu bale pa ngbanga dœ ayanœ ba utshu ayingba Ndjaba ye a?

⁷ E sœ adjapu adœke kœpa ngbanga ugurutœ 'e sœ kœma adœke 'e yo ye. Mbœrœ gade á 'e wuwusœ kœru losu 'e tœ œrœ á sœsœ ndjii nene, tœ œsœnœ adœke 'e pa ngbanga dœ aaya 'e a? Mbœrœ gade á 'e kakatœ nœ adœke endje ko œrœ tœ 'e nene a? ⁸ Kashe e'e dá sœ kœmbœrœ œrœ á sœsœ ndjii nene, yé á sœ kœko œrœ tœ anga azu. 'E sœ kœmbœrœ ataa ga tœ aaya 'e! ⁹ 'E wuwusœ nœ adœke azu á endje sœ kœmbœrœ œrœ á sœsœ ndjii nene œ gbœ bala Ogo gbozu nœ Ndjaba nene a? Uzu fafara 'e nene! E dœ aayi angba budu, œdœ aayi kœdonga andjaba, œdœ aayi kœpara awo azu, œdœ ayakoshe á endje sœ bata ayashe, œdœ ayakoshe too ayashe á endje sœ kœlo dœ anga endje, ¹⁰ œdœ aayi angba, œdœ aayi tshalosu, œdœ amœendjondjo, œdœ aayi kœpa o'o nœ wala, œdœ agbangba kœzi angba, uzu bale œ gbœ Ogo gbozu nœ Ndjaba nene. ¹¹ 'E wu mara á anga anga 'e sœ

lima dœ tœncœ ugurutœ 'e dœ mœ. Kashe Ndjaba nœ azœ djuto 'e, tshe fa 'e tœ ayerœ azu, tshe fa 'e tœ azu ndjii lœ i'iri Gbozu Yisu Kristu œdœ pe lœ awa Ishiri nœ ye.

Kœdonga Gbozu dœ undu zœ

¹² Anga azu ugurutœ 'e sœ kœpa adœke: «Endje papakata mœ tœ œrœ bale nene», kashe œ doédœ œrœ kœ dá sœ dœ œtshœnœ nene. Mœ li má kœpa adœke: «Endje papakata mœ tœ œrœ bale nene», kashe mœ yiyindœ nœ adœke mœ te kanga nœ œrœ bale nene. ¹³ 'E sœ kœpa adœke: «Rœgo sœ mbœrœ uvu, yé uvu sœ mbœrœ rœgo.» Œ sœ adjapu, kashe Ndjaba œ ndi tshelœ nœ kœ bibisha ye. Kashe undu uzu sœsœ mbœrœ angba budu nene. Undu uzu sœ mbœrœ Gbozu, yé Gbozu sœ mbœrœ undu uzu. ¹⁴ Andaa Ndjaba á tshe she Gbozu lœ akuzu, tshe she ndje azœ bala lœ akuzu dœ gbœgbœ nœ ye.

¹⁵ 'E wuwusœ nœ adœke undu 'e kœdœ œrœ kotœ undu Yisu Kristu nene a? Mœ lii kœza œrœ kotœ undu Yisu bale adœke mœ fa tœ œrœ kotœ undu gugati ye a? Adja mœ mbœrœ ataa bale nene! ¹⁶ 'E wuwu ndje sœ nœ adœke uzu á tshe kœngbœtœ ye bale dœ gugati, endje wuta dœ she undu bale nene a? Gbambanœ nene, endje sú 6ala buku nœ Ndjaba adœke: «Endje bibisha œ wuta uzu bale.» ¹⁷ Kashe uzu á tshe ngbœtœ ye bale dœ Gbozu, endje ngbœtœ endje dœ she bale lœ ishiri.

¹⁸ 'E kpa awa angba budu. Anga ekperœ kœ á uzu œ mbœrœ, sœ 6a ushu tœ undu ye. Kashe ayi angba budu sœ kœndi undu ye dœ tœ ye. ¹⁹ 'E wuwusœ nœ adœke undu 'e kœdœ Tepelo nœ Œtshœ Ishiri dá sœ lœ 'e ascœmœ nene a? Œ doédœ

Ndjaba dá to fœ 'e nene a? Yé e'e kœdœ ayengɔ undu 'e a? ²⁰ Ndjaba yɔɔyɔ 'e œ yɔ. Ataa, œ li adœke 'e donga she dœ undu 'e.

7

O'o tœ upu nœ totœ

¹ Ngɔngɔ asœke, mœ yindœ kœgi o'o tœ upu á 'e yu lima mœ dœ tœnœ la mbeti nœ 'e adœke: «Æ sœ dœ ɔtshɔnœ adœke yakoshe lolo dœ yashe nene.»

² Andaa, ndœ kœkatœ kœmbœrœ œrœ tshula kɔ, œ li dœ ɔtshɔnœ adœke yakoshe bale dœ bale sœ dœ awonœ, yé yashe ndje bale dœ bale sœ dœ akɔnœ.

³ Æ li adœke yakoshe mbœrœ akwa tsha yakoshe nœ ye ga tœ awonœ, yé yashe ndje awa bale, tshe mbœrœ akwa tsha yashe nœ ye ga tœ akɔnœ.

⁴ Yashe lili kœmbœrœ œneke á tshe yindœ nœ ga tœ undu ye dœ tœ ye nene, undu ye sœ mbœrœ akɔnœ. Awa bale ndje, yakoshe lili kœmbœrœ œneke á tshe yindœ nœ ga tœ undu ye dœ tœ ye nene, undu ye sœ mbœrœ awonœ. ⁵ 'E kukurutshelœtœ 'e pa gbarœ olo nene, kolœnœ adœke 'e kœdjitœ 'e awa bale ndœ olo teasho mbœrœ kœza avwala yekane. Kashe manda nœ, 'e kwatœ 'e ga pa gbarœ olo 'e. Ete nene, 'e li kœru lœsu 'e nene yé œ za awa fœ Satana adœke tshe wu lœsu 'e.

⁶ O'onœ á mœ sœ kœpa fœ 'e ascœmœ, œ doédœ adœke mœ sœ kœshosho 'e nene, kashe tœnœ kœdœ œrœ á 'e gbe dœ tœnœ á mœ li kœyindœ nœ.

⁷ Mœ yi má ndœ nœ adœke uzu kɔ sœ tœ angara ɓata mœ; kashe Ndjaba sœ kœto kœtorœ fœ uzu dœ uzu kpi tœ œnœ yanga, œneke asœ fœ anga, œneke ɓa 'e fœ angbi anga.

⁸ Ataa, mœ sœ kœpa fœ aangara œdœ pe fœ ayashe koya adœke: œ sœ dœ ɔtshɔnœ adœke endje sœpe ataa, ɓata mœ. ⁹ Kashe œdœ endje kœlili kœru lɔsu endje nene, endje totœ endje. Gbambanœ nene, œ sœ dœ ɔtshɔnœ kœro panœ kœtotœ endje tœ œsœnœ adœke undu ndi dœ ogo nœ ɔkɔ.

¹⁰ Tœ upu nœ endjeneke á endje totœ endje ye, mœ za awa o'o á toto ɓa ndœ mœ nene kashe á to ɓa ndœ Gbozu, fœ endje adœke: œ lili adœke yashe kurutshelœtœ ye dœ akɔnœ nene. ¹¹ Œdœ tshe kœkurutshelœtœ ye dœ akɔnœ, œ li adœke tshe kpa i anga yakoshe nene, too œ li adœke tshe kpa djitœ ye dœ akɔnœ. Yé œ lili ndje adœke yakoshe gɔrɔ awonœ nene.

¹² Tœ upu nœ anga endje, œmœ dœ tœ mœ dá sœ kœpa tœnœ kashe œ dœdœ Gbozu nene, adœke: œdœ yakoshe bale á tshe dœ yindœ Ndjaba kœto yashe á tshe dœdœ yindœ Ndjaba nene, yé á yashenœ yindœ kœsœ dœ she, tshe gɔgɔrɔ she nene. ¹³ Yé œdœ anga yashe bale á tshe dœ yindœ Ndjaba kœi ndje yakoshe á tshe dœdœ yindœ Ndjaba nene yé á yakoshenœ yindœ kœsœ dœ she, tshe vwavwaratœ ye tœ ye nene. ¹⁴ Gbambanœ nene, yakoshe á tshe dœdœ yindœ Ndjaba nene, tshe wuta ndoo dœ Ndjaba mbœrœ awonœ á tshe dœ yindœ Ndjaba. Awa ndje bale dœ yashe á tshe dœdœ yindœ Ndjaba nene, tshe wuta ndje ndoo dœ Ndjaba mbœrœ akɔnœ á tshe dœ yindœ Ndjaba. Œ kœsœsœ má atamœ nene, agbolo nœ 'e œ sœ má yerœ nene andaa endje sœ yerœ. ¹⁵ Kashe œdœ tsheneke á tshe dœdœ yindœ Ndjaba nene kœyindœ kœkurutshelœtœ ye dœ yindœ Ndjaba á

endje totœ endje dœ she, endje katœ ye tshe wuta kolœncœ. Dœ mara o'o ataa, ayindœ Ndjaba á endje totœ endje, œdœ yakoshe too yashe, uzu kaka pa endje nene, mbœrcœ Ndjaba e 'e adœke 'e sœ gee lœ soro 'e. ¹⁶ Yé œbœ dœ yashe, dœ mara gadœ dá bœ she akœ zœ a? Too œbœ ndje dœ yakoshe, dœ mara gadœ dá bœ she awo zœ a?

Kœsœpe lœ mara á Ndjaba e bœ

¹⁷ Andaa, œ li adœke uzu dœ uzu mbœrcœtœ ye lindœ kœtorœ á Gbozu to fœ she, yé á tshe sœ lœncœ lœkœ á Ndjaba e lima she. Œneke á mœ sœ kœpandœ nœ lœ Ikrizia kœ dœmœ. ¹⁸ Œdœ endje kœwa lima anga uzu bale tœ gaza dœ lœkœ á Ndjaba e she, tshe papara awa kœmbœrcœ adœke œ yiwa nene. Yé œdœ tsheneke á endje kœwawa lima she tœ gaza utshunœ adœke Ndjaba e she nene, œ lili adœke endje wa she nene. ¹⁹ Kœwa gaza too kœwawa gaza nene, œ gugu dœ ádá bale nene, kolœncœ adœke 'e mbœrcœtœ 'e lindœ awa o'o nœ Ndjaba. ²⁰ Œ li adœke uzu dœ uzu sœ kolœ lœ mara á tshe sœ lima dœ tœncœ lœkœ á Ndjaba e she. ²¹ Œbœ kœdœ lima kanga lœkœ á Ndjaba e bœ a? Tœtœ lœsu zœ nene. Kashe œdœ awa kœsœ zœ adœke bœ wuta lœ kanga, mbœrcœtœ zœ lindœ nœ. ²² Gbambancœ nene, kanga á Gbozu e she kœdœ uzu á tshe kpa dœdœ kanga nene yé tshe te uzu nœ Gbozu. Awa bale ndje dœ uzu á tshe dœdœ kanga nene yé á Ndjaba e lima she, œshe kœdœ kanga nœ Kristu. ²³ Ndjaba yœ lima 'e lœ kanga ye; 'e tete akanga nœ azu nene. ²⁴ Aaya mœ, œ li adœke uzu dœ uzu sœpe tœ ala Ndjaba kolœ bœta á tshe sœ lima utshunœ lœkœ á tshe e she.

Aangara ædœ pe ayashe koyá

²⁵ Tœ upu nœ aangara, Gbozu kakatœ awa o'o ti fœ mœ nene, kashe mœ sœ kœza gbetshelœ nœ mœ бата uzu á tshe zatœ ye ndjii, mbœrœ Gbozu ma ɔtshɔ lɔsu nœ ye ga ndœ mœ.

²⁶ Mbœrœ oyo nœ ngɔngɔ asœke, œneke á mœ sœ kœgbe tœnœ dœke: œ sœ dœ ɔtshɔnœ adœke uzu dœ uzu sœ koloœnœ бата á tshe sœ asœmœ.

²⁷ Ædœ ɔœ kœto yashe ye, papara adœke ɔœ kurutshelœtœ zœ dœ she nene. Ædœ ɔœ kœtoto yashe nene, papara ndje adœke ɔœ to yashe nene.

²⁸ Kashe ædœ ɔœ kœto yashe, ɔœ mbœmbœrœ ekperœ nene. Yé ædœ ovoro yawuru kœi yakoshe, tshe mbœmbœrœ ndje ekperœ nene. Kashe endje á endje totœ endje asœmœ, endje gbɔ kœndanga osho lœ soro nœ endje œnœ ɔkɔ, yé œmœ, mœ yi má ndœ kœgbɔndœ 'e mbœrœ tœnœ.

²⁹ Aaya mœ, o'o á mœ yindœ kœpa fœ 'e dœke: a kpa sœsœpe dœ olo ndjoro nene. Kœto ngɔngɔnœ asœke, œ li adœke endjeneke á endje to ayashe, endje sœ бата endje gugu dœ ayashe nene; ³⁰ endjeneke á endje sœ tœ iki, endje sœ бата endje sœsœ tœ iki nene; endjeneke á endje sœ dœ yanga, endje sœ бата endje gugu dœ yanga nene; endjeneke á endje sœ kœyɔ œrœ, endje sœ бата endje gugu dœ tœnœ nene. ³¹ Æ li adœke azu á endje sœ kœshe mbœrœ œrœ nœ tshapashɔ asœke, sœ бата endje sheshe mbœrœ tœnœ nene. Gbambœnœ nene, tshapashɔnœ бата á sœ asœ, œndœnœ œ di nene.

³² Mœ yiyindœ nœ adœke 'e sœ dœ gbetshelœ nene. Tsheneke á tshe toto yashe nene, tshe sœ kœzatœ ye ga tœ akwa nœ Gbozu: Tshe sœ kœpara

adœke œene mbœerœ œerœ á sœ kœza yanga fœ Gbozu. ³³ Kashe tsheneke á tshe to yashe ye, tshe sœ kœgbe kolœ dœ œerœ nœ tshapashœ asœke: tshe sœ kœpara adœke œene mbœerœ œerœ á sœ kœza yanga fœ awo œene. ³⁴ Yé dœ tœncœ ataa, lœsu ye sœ ga pa œerœ bisha. Œ sœ ndje awa bale ataa mbœerœ yashe too ovoro yawuru á tshe i i yakoshe nene, yé á sœ kœgbe kolœ kœmbœerœ akwa nœ Gbozu mbœerœ á kœsœ yerœ lœ undu ye œdœ lœ ishiri. Kashe yashe á tshe i yakoshe, tshe sœ kœgbe dœ œerœ nœ tshapashœ asœke yé œ sœ kœpara adœke œene mbœerœ œerœ á sœ kœza yanga fœ akœ œene.

³⁵ Mœ pa o'onœ ascœmœ mbœerœ œtshœrœ á sœ mbœerœ 'e, kashe mœ sœsœ kœekapa 'e nene. Mœ yindœ nœ adœke 'e mbœerœ œeneke á li adœke 'e sœ dœ œtshœncœ, yé œ zatœ 'e djigi fœ Gbozu.

³⁶ Œdœ anga ovoro yakoshe kœyindœ kœto yashe, yé á endje kpa wa adœke œene totœ œene nene, endje mbœerœ dœ œtshœncœ. Á ovoro yakoshœncœ kœwu adœke œene sœ dœ ogo awo œene tœpanœ kpuru, yé á wu ndje adœke œene kœtoto she nene dá œene mbœerœ ekperœ, œ sœ dœ œtshœncœ adœke endje totœ endje bœta á endje gbe dœ tœncœ. Ascœmœ dœédœ ekperœ nene. ³⁷ Kashe œdœ ovoro yakoshœncœ kœdjidji azu á endje sœ kœeshosho she nene, yé á wa dœ tœ ye ba lœsu ye adœke œene to koje nœ œene nene, œdœ tshe kœeli kœeru lœsu ye tœ ogo œkœ, tshe mbœerœ œtshœrœ. ³⁸ Ataa, tsheneke á tshe kœto koje nœ ye, tshe mbœerœ œtshœrœ. Kashe tsheneke á tshe kœvwaratœ ye kœto koje nœ ye, œshe ascœmœ kpa mbœerœ œtshœrœ kœerosœncœ.

³⁹ Yashe á tshe dœ awo uzu, sœ tœ œsœncœ dœ

ɔkɔnɔe lɔkɔ á tshe sɔepe dɔe soro. Kashe ɔedɔe akɔnɔe kɔetshu ye, tshe li kɔei angbi yakoshe á tshe yindɔe ye. Ɖ li ndje adɔeke yakoshenɔe dɔe yindɔe Kristu. ⁴⁰ Andaa, tɔe mɔe, mɔe gbe adɔeke tshe sɔe dɔe yanga kɔerosɔe nɔe ɔedɔe tshe kɔesɔe kolɔe ataa. Yé ɔemɔe ndje, mɔe wusɔe nɔe adɔeke Ishiri nɔe Ndjaba sɔe dɔe mɔe awa bale.

8

Songba agea á endje to tɔe tokóró fɔe andjaba

¹ Tɔe upu nɔe songba agea á endje to dɔe tokóró fɔe andjaba, ɔe sɔe adjapu adɔeke azɔe kɔ, a sɔe dɔe kɔewusɔerɔe lɔe nɔe ɔata á 'e sɔe kɔepa tɔenɔe. Kɔewusɔerɔe sɔe kɔeza egerɔe kumu fɔe uzu, kashe kɔeyindɔesho sɔe kɔeto gbɔgbɔ ga ugurutoe azu. ² Ɖdɔe uzu kɔesɔe kɔegbe adɔeke ɔene wusɔe ɔerɔe waa, asɔemɔe sɔe kɔema adɔeke tshe wuwu damba sɔe ɔerɔe ɔata á li má adɔeke tshe wusɔe nɔe nene. ³ Kashe tsheneke á tshe yindɔe Ndjaba, Ndjaba wu ndje sɔe ye yé.

⁴ Ataa, a li kɔezi songba agea á endje za tɔe tokóró fɔe andjaba ye a? A wusɔe nɔe adɔeke andjaba kɔedɔe ɔerɔe gbambanɔe pa tshapashɔ, yé anga andjaba gugu nene, kolɔe Ndjaba tshebabale.

⁵ Gbambanɔe nene, ataa ɔedɔe anga azu kɔegbe adɔeke andjaba sɔe ɔa lafo too ɔa pa ɔshɔ, ɔe sɔe adjapu adɔeke andjaba ɔedɔe agbozu sɔe ndjoro,

⁶ a wusɔe nɔe adɔeke Ndjaba sɔe kolɔe tshebabale. Ɖshe kɔedɔe Aba azɔe á tshe mbɔerɔe ɔerɔe kɔ, yé a sɔe kɔeshe mbɔerɔe she. A sɔe dɔe Gbozu nɔe azɔe tshebabale Yisu Kristu. Lɔe awa nɔe ye dá Ndjaba mbɔerɔe ɔerɔe kɔ, yé a sɔe dɔe soro mbɔerɔe she.

⁷ Kashe ayindœ Kristu kɔ wuwusœ adjapunœ asœ nene. Anga endje sœpe dœ gbetshelœ nœ andjabanœ asœmœ lœ kumu endje dœ mara adœke œdœ endje kœzi songba agea á endje to tœ tokóró fœ andjaba, endje sœ kœgbe adœke endje to fœ adja Ndjaba, yé endje mɔ lœ gbetshelœ nœ endje. Mbœrœ tœnœ ataa, endje gbe adœke œne kœdœ aayi uburu. ⁸ Andaa, œ doédœ rœgo dá gi azœ ndoo dœ Ndjaba nene. Œdœ a kœvwaratœ azœ kœzi tœnœ, a sœ ga manda nœ nene. Yé œdœ a kœzi ndje gbaa na, a gbɔ œrœ bale nene.

⁹ Kashe, 'e sœ dœ gbɔdjela adœke mara á 'e sœ kœmbœrœ dœ œrœ kɔ asœmœ, yiyi endjeneke á endje mɔmɔ lœ kœyindœrœ nœ endje ga lœ ekperœ nene. ¹⁰ Gbambanœ nene, œdœ uzu á tshe mɔmɔ lœ kœwusœrœ nœ ye asœmœ kœwu ɔœ á ɔœ sœ dœ kœwusœrœ, yé á ɔœ li ga lœ Tepelo nœ andjaba, tshe gbɔ gbɔgbɔ nœ kœzi songba agea á endje to dœ tokóró fœ andjabanœ asœmœ nene a? ¹¹ Yé mbœrœ tœnœ ataa, kœwusœrœ nœ zœ œ ndi uzu á tshe mɔmɔ asœmœ. Kashe wusœ nœ adœke œshe kœdœ aya zœ á Kristu tshu mbœrœ she! ¹² Œdœ 'e kœmbœrœ mara ekperœ ataa ga tœ aaya 'e yé á ndi gbetshelœ nœ uzu á tshe mɔmɔ, dá 'e mbœrœ ekperœ fœ Kristu dœ tœ ye. ¹³ Mbœrœ tœnœ ataa, œdœ kœzirœ kœsœ kœyi aya mœ ga lœ ekperœ, mœ kpa zi songba agea bale nene, mbœrœ á kœyiyi aya mœ ga lœ djingili nene.

9

Mara kœmbœrœ akwa nœ Polo

¹ Œmœ kœdœ kanga a? Mœ doédœ ayi avwa nene a? Mœ wuwu Yisu á tshe doé Gbozu nœ

azœ nene a? 'E doédœ azu ndœla akwa nœ mœ loe Gbozu nene a? ² Ædœ mbœrœ anga azu mœ kœdoédœ ayi avwa nene, kashe mbœrœ 'e nœ 'e, œmœ kœdœ ayi avwa. Gbambanœ nene, e'e kœdœ œrœ á sœ kœma tshambele akwa nœ mœ b̄ata ayi avwa loe Gbozu.

³ O'o á mœ sœ kœgi fœ azu á endje sœ kœpatœ mœ dœke: ⁴ 'A lili má kœȳndœ kœzirœ too kœendjorœ b̄a ndœ 'e nene a? ⁵ 'A lili má kœna dœ anga yashe á tshe dœ yindœ Kristu b̄ata anga aayi avwa, aaya Gbozu œdœ pe Petro sœ kœmbœrœ tœnœ nene a? ⁶ Kolœ mœ kutu mœ œdœ Barnabase dá li ndœ kœmbœrœ akwa yeka á kœzi œrœ a? ⁷ Ædœ loe akwa turugu dá mbœrœ akwa dœ ngendja nœ ye dœ tœ ye a? Ædœ dá lu ɔyɔ vinu, yé á zizi elenœ nene a? Too uzu dœ dá sœ kœgb̄ndœ angombe yé á ndjondjo ungu ɔngɔ endje nene a?

⁸ Tœnœ kœdœ kolœ o'o nœ azu dá mœ pa asœmœ, too awa akwa sœsœ kœpa awa bale ataa nene a? ⁹ Gbambanœ nene, endje sú b̄ala buku nœ awa akwa nœ Moyize adœke: «Bœ i ama ngombe ga tœnœ nene l̄kɔ á b̄œ kœsœ kœmbœrœ she dœ akwa ble.» Ndjaba sœ kœkitœ œsœ angombe a? ¹⁰ Æ doédœ azœ dá tshe sœ kœpa o'onœ tœ azœ nene a? Adjapu, endje sú o'onœ asœmœ mbœrœ azœ. Gbambanœ nene, uzu á tshe djo kindi dœ pe tsheneke á tshe bi indji ngwarœ, uzu dœ uzu sœ kœmbœrœ dœ gbetshelœ nœ kœgb̄ œsœ œnœ ye. ¹¹ Ædœ 'a kœyi lima sœ o'o ama Ndjaba fœ 'e, œ sœ má dœ ekpenœ waa ye adœke 'a ȳndœ œrœ tœ 'e a? ¹² Ædœ anga azu kœsœ kœȳndœ œrœ tœ 'e, mbœrœ gadœ á a'a nene a?

Andaa, 'a ȳyɔ lima ndœ œrœ nene. Kashe 'a

gbəndoetə 'a mbœrœ á 'a kœzaza œrœ ku lœ awa
 Ɔtshə O'o nœ Kristu nene. ¹³ E wuwusœ nœ adœke
 azu neke á endje sœ kœmbœrœ akwa ba lœ anda
 nœ Ndjaba sœ kœgbə kœzirœ kpœtoemœ nene a?
 Yé endjeneke á endje sœ kœto tokóró ba pa ndaba,
 sœsœ ndje kœgbə œsœ œnœ endje kœzirœ kpœpa
 ndabanœ nene a? ¹⁴ Awa bale, Gbozu za awa tœ
 upu nœ endjeneke á endje sœ kœpandœ Ɔtshə O'o
 adœke endje sœ ndje dœ soro mbœrœ toenœ.

¹⁵ Kashe œmœ, mœ zaza awa o'onœ asœmœ
 bale ga tœ akwa nene, yé mœ susu mbetinoœ
 asœmœ mbœrœ kœyəndœ œrœ nene. Mœ yi
 má ndœ kœtshu toenœ, tœ œsœnœ adœke endje
 gbətœ upu nœ egerœ kumunœ asœ tœ mœ. ¹⁶ Dœ
 adjapu, kœpandœ Ɔtshə O'o doédœ œrœ nœ egerœ
 kumu ba ndœ mœ nene, kashe toenœ kœdœ œrœ
 á li adœke mœ mbœrœ. Mœ sœ dœ oyo tœ lœsu
 mœ œdœ mœ kœpapandœ Ɔtshə O'o nene. ¹⁷ (Dœ
 mœ dœ tœ mœ dá wa lima adœke mœ mbœrœ
 akwanœ asœmœ, mœ yi má lima ndœ nœ adœke
 endje ko ngendja tshangbanœ fœ mœ ye. Kashe
 b̄ata á endje za mœ dœ əgbə ga toenœ, mœ mbœrœ
 kolœ akwa á Gbozu za fœ mœ. ¹⁸ Ataa, ngendja
 tshangba akwa nœ mœ kœdœ ga dœ? Toenœ kœdœ
 kœpandœ Ɔtshə O'o gbambanœ á mœ sœ kœpandœ
 nœ, kashe mœ zaza awa o'o á Ɔtshə O'onœ asœmœ
 za fœ mœ ga tœ akwa nene.

¹⁹ Mœ doédœ kanga nœ uzu bale nene. Andaa,
 mœ zatœ mœ tœ kanga nœ azu para mbœrœ
 kœgbə azu ndjoro fœ Yisu. ²⁰ Mœ sœ lima kœsœ
 ugurutœ Ayuda b̄ata Yuda mbœrœ kœgbə Ayuda.
 Ataa mœ sœsœ tshakudu awa akwa nœ Moyize
 nene gbaa, mœ sœ kœmbœrœtœ mœ b̄ata azu á

endje sœ tshakudunœ mbœrœ kœgbœ endjeneke á endje sœ tshakudu awa akwa. ²¹ Awa bale ndje, lœkœ á mœ kœsœ dœ endjeneke á endje sœsœ tshakudu awa akwa nene, mœ sœ kœmbœrœtœ mœ bœta endje, kashe mœ sœsœ kœgbe dœ awa akwanœ asœmœ nene mbœrœ kœgbœ endje. Œ yiyindœ kœpa adœke mœ wuwusœ awa akwa nœ Ndjaba nene, gbambanœ nene, mœ zatœ mœ ga tshakudu awa akwa nœ Kristu. ²² Mœ sœ ugurutœ azu á endje mœmœ lœ kœyindœrœ bœta œmœ ndje mœ mœmœ mbœrœ kœgbœ endje. Mœ zatœ mœ djigi fœ endje para mbœrœ kœshe angata endje dœ mara kœ. ²³ Yé œneke asœmœ kœ, mœ sœ kœmbœrœ tœnœ mbœrœ Œtshœ O'o yeka á kœgbœ œrœ á to lœ awa nœ Œtshœ O'onœ asœmœ.

²⁴ 'E wuwusœ nœ adœke aayi kœkpa œrœ kœkpa œrœ nœ endje œerrr, kolœ anga bale dá gbœ œrœ tshangbanœ nene a? 'E kpa œrœnœ dœ mara adœke 'e wuta utshunœ. ²⁵ Aayi mœlœ kœ sœ kœpa avwara ndœ kœgbœ kpoto tshagbozu á ndi bala ye, kashe œnœ azœ kœdœ kpoto tshagbozu á ndi bala bale nene. ²⁶ Mbœrœ tœnœ ataa, œmœ, mœ sœ kœkpa œrœ dœ mara ataa: mœ sœsœ kœkpa œrœ nœ ayibula nene; yé mœ sœ kœdu koshe atake: mœ dudu koshe lœ angbalanœ nene. ²⁷ Kashe mœ sœ kœmbœrœ œgbœrœ ga tœ undu mœ, yé œ sœ kœgbœndœ nœ dœ œgbœ kparawa adœke manda kœmindœ Œtshœ O'o fœ anga azu, á Ndjaba kœvwaratœ ye tœ mœ nene.

10

O'o tœ upu nœ andjaba

¹ Alaya, mœ yiyindœ nœ adœke œndœ œrœ á wuta lima ga tœ alata azœ lœndœ nœ Moyize djedjerœ 'e nene: ondoro gbœ lima ndœ alata azœ para, endje para kœkœ zu lima tœ la egerœ ungu. ² Endje para gbœ lima batisimu lœ kœngbœtœ endje bale dœ Moyize ba lœ ondoro dœ pe la egerœ ungu. ³ Endje para sœ lima kœzi ala œrœ bale nœ ishiri. ⁴ Endje para sœ lima kœndjo ungu bale nœ ishiri. Gbambœ nene, ungu á endje sœ lima kœndjo tœncœ to lœ badja nœ ishiri á sœ kœna dœ endje awa bale. Badjancœ ascœmœ kœdœ lima Kristu. ⁵ Andaa, œtshœ anga endje ndjoro ugurutœ endje gaga lima tœ ala Ndjaba nene, mbœrœ endje sœ lima kœtshu tœncœ kpœœ lœ kpagagasho.

⁶ Œrœ ataa mbœrœ lima tœ endje mbœrœ á ala azœ kœgbœ adœke a kœsœsœ dœ ekpe ogo œrœ bœta á endje sœ lima dœ tœncœ nene. ⁷ 'E dodonga andjaba bœta anga endje ugurutœ endje mbœrœ nene. Ataa, endje sũ bœ la buku nœ Ndjaba adœke: «Azu sœ lima ga ati ndœ kœzi œrœ dœ pe kœndjo œrœ; manda nœ endje alafo ndœ mœlœ.» ⁸ A kakatœ tœ azœ ti ndœ angba budu bœta anga endje ugurutœ endje mbœrœ lima nene: azu tshu kutu zazu bale dœ votœ (23.000) kolœ ndœ œlœ bale. ⁹ A papara kœwu lœsu Gbozu nœ azœ nene, bœta anga azu ugurutœ endje mbœrœ yeka á tshu lima kuzu kœde osho nœ ayakoro. ¹⁰ Ataa, 'e pupu lœ ma 'e bœta anga endje ugurutœ endje sœ lima kœpu lœ ma endje nene, yé á andjelu nœ kuzu wo lima endje.

¹¹ Œrœ ataa wuta lima ga tœ endje mbœrœ adœke ala anga endje kœgbœ, yé endje sũ ga la mbeti ndœ kœmi dœ upu fœ azœ á a ndo dœ

ndɔngɔɔ tshapashɔ. ¹² Ataa, kaka tsheneke á tshe gbe adœke œne ka dœ ada œne, zatœ ye ga lœ vola adœke œne tete nene. ¹³ Kœwu lœsu á 'e sœ lœnœ, sœ awa bale mbœrœ azu kɔ. Ndjaba sœ kœmbœrœtœ ye lindœ o'o ye; tshe yindœ nœ adœke endje wu lœsu 'e kœropa gbɔgbɔ nœ 'e nene. Lœ kœwu lœsu, tshe yisœ mara nœ kœwuta lœ nœ œdœ gbɔgbɔ nœ kœshi gbi lœ nœ fœ 'e.

¹⁴ Mbœrœ tœnœ ataa, aaya mœ á mœ yindœ 'e waa, 'e titœ 'e tœ andjaba. ¹⁵ Mœ sœ kœpa o'o fœ 'e b̄ata fœ azu á endje wusœ kœtondœ o'o, 'e wa œneke á mœ sœ kœpa fœ 'e asœ dœ tœ 'e. ¹⁶ Yashi á a sœ kœdonga Ndjaba mbœrœ tœnœ, ngbɔngbɔba azœ ga tœnœ bale dœ indji Kristu nene a? Mapa á a sœ kœkavwatshelœ nœ, ngbɔngbɔba azœ ga tœnœ bale dœ undu Kristu nene a? ¹⁷ Mapa sœ tshebabale, ataa a sœ ndjoro gbaa, a wuta undu tshebabale. Gbambanœ nene, azœ para a sœ kœzi kolœ mapanœ á sœ tshebabale asœmœ.

¹⁸ 'E wu azu Israyele: endje á endje sœ kœzi agea á endje to tœ tokóró, ngbɔngbɔtœ endje awa bale ndœ kœdonga Ndjaba b̄a indiri ndaba nene a? ¹⁹ O'o gadœ dá mœ kœpa a? Songba agea á endje to tœ tokóró fœ andjaba too andjabanœ dœ tœ endje sœ dœ ádá waa ye a? ²⁰ Œ œ nene! Kashe tokórónœ á ayingba Ndjaba sœ kœto tœnœ, kœdœ œnœ ekpe ishiri yé œ dœdœ œnœ Ndjaba nene. Mœ yiyindœ nœ adœke 'e ngbɔbatœ 'e ga tœ œsœnœ bale dœ aekpe ishiri nene. ²¹ Œ lili adœke 'e sœ kœndjo œrœ dœ yashi nœ Gbozu œdœ ndje dœ œnœ ekpe ishiri nene. Œ lili adœke 'e zi œrœ pa ndaba kœzirœ nœ Gbozu œdœ ndje pa œnœ ekpe

ishiri nene. ²² Too a yindœ kœiɔwɪ úkú nœ Gbozu ga lafo a? A sœ dœ gbɔgbɔ kœeropa ye a?

Ɔerœ kɔ sœ mbœerœ mokɔ nœ Ndjaba

²³ «Endje papakata œrœ bale nene», kashe œ dœdœ œrœ kɔ dá ga nene. «Endje papakata œrœ bale nene», kashe œ dœdœ œrœ kɔ dá sœ kœembœerœ adœke uzu gerœ lœ kœyindœerœ nœ ye nene. ²⁴ Ɔ lili adœke uzu gbe kolœ dœ undu ye dœ tœ ye nene, kashe tshe gbe ndje dœ œnœ anga azu.

²⁵ Ɔerœ kɔ á endje za yɔ œrœ ɔala wutu kœka songba agea, 'e zi, kashe 'e yuyu osho tœ ádánœ yeka á kœza oyo ga tœ lœsu 'e nene. ²⁶ Gbambanœ nene, ɔshɔ œdœ œrœ lœnœ kɔ kœdœ œnœ Gbozu.

²⁷ Ɔdœ anga uzu á tshe yiyindœ Ndjaba nene kœ'e 'e, á 'e yindœ kœna ga ndœ ye, 'e zi œrœ kɔ á tshe to fœ 'e, yé 'e yuyu osho tœ ádánœ yeka á kœza oyo ga tœ lœsu 'e nene. ²⁸ Kashe œdœ anga uzu kœpa fœ 'e adœke: «Asœ kœdœ songba agea á endje to dœ tokóró fœ andjaba», 'e zizi nene, mangba uzunœ á tshe pandœ ádánœ fœ 'e, yé mbœerœ á kœzaza oyo ga tœ lœsu nene. ²⁹ Mœ sœsœ kœpa o'o ndœ lœsu 'e nene, kashe ndœ œnœ uzunœ á tshe pa o'o nœ asœmœ.

Kashe mbœerœ gadœ á lœsu anga angbi uzu œ wa mapaka pa œrœ á mœ li kœembœerœ tœnœ a? ³⁰ Ɔdœ mœ kœgi mershe fœ Ndjaba mbœerœ kœzirœ á mœ sœ kœzi tœnœ, mbœerœ gadœ á endje yiangba mœ tœ œneke á mœ gi mershe fœ Ndjaba pa nœ a?

³¹ Ɔdœ 'e kœsœ kœzi œrœ, œdœ 'e kœsœ kœndjo œrœ, œdœ œrœ gadœ á 'e yindœ kœembœerœ tœnœ, 'e mbœerœ kɔ mbœerœ mokɔ nœ Ndjaba. ³² 'E

mbøemboerøe adøeke uzu te mboerøe 'e nene: øedøe Ayuda, øedøe Agreke, øedøe azu Ikrizia nøe Ndjaba. ³³'E mboerøetøe 'e ßata øemøe: møe søe køepa avwara tøe møe døe tøe møe adøeke møe za yanga føe azu kō løe øerøe kō, møe gbegbe koløe døe undu møe døe tøe møe nene, kashe møe gbe døe øenøe ukpulu azu ndjoro mboerøe adøeke endje she.

11

¹ 'E mboerøetøe 'e liaka møe ßata á møe søe køemboerøetøe møe liaka Kristu.

Yakoshe øedøe yashe ßa utshu Gbozu

² Møe søe køedonga 'e mboerøe 'e søe køegbe døe møe løe øerøe kō, yé 'e søe køegbøndøe mara køemboerøetøe osho liaka øeneke á møe yi lima søe nøe føe 'e. ³ Andaa, møe yindøe nøe adøeke 'e wusøe neke: gbozu tshapa azu para køedøe Kristu, gbozu tshapa yashe køedøe yakoshe; gbozu tshapa Kristu køedøe Ndjaba. ⁴ Yakoshe kō á tshe søe køeza avwala too á tshe søe køegbara o'o ama Ndjaba á i kumu ye, gu øesøe gbozu nøe ye. ⁵ Kashe yashe kō á tshe søe køeza avwala too á tshe søe køegbara o'o ama Ndjaba á i i kumu ye nene, gu øesøe gbozu nøe ye. Gbambanøe nene, øe søe adja ßata tshe li sukumu ye pa ye. ⁶ Øedøe yashe køei i kumu ye døe siriki nene, tshe li sukumu ye! Kashe øesøe tshula mboerøe yashe køeli sukumu ye too køewa tshapanøe; øe li adøeke tshe i kumu ye døe siriki.

⁷ Øe lili adøeke yakoshe i kumu ye døe siriki nene; øeshe køedøe ishiri døe pe mokō nøe Ndjaba. Kashe yashe køedøe mokō nøe yakoshe. ⁸ Gbambanøe nene, øe døédøe yakoshe dá to løe yashe nene, kashe yashe dá to løe yakoshe. ⁹ Yé

Ndjaba mbœmboerœ yakoshe mbœerœ yashe nene, kashe yashe dá tshe mbœerœ she mbœerœ yakoshe. ¹⁰ Mbœerœ tœnce ataa, œ li adœke yashe i kumu ye dœ siriki ndœ kœma ambára tshagbozu nœ ye 6a utshu aandjelu*. ¹¹ Andaa 6a utshu Gbozu, yashe sœ mbœerœ yakoshe, yé yakoshe sœ mbœerœ yashe. ¹² Gbambanœ nene, ataa yashe to lima lœ yakoshe gbaa, yashe dá zu yakoshe, yé kœkœ to 6a ndœ Ndjaba.

¹³ 'E wa ngbanganœ dœ tœ 'e, œ sœ dœ œtshœnœ adœke yashe kœsœ kœza avwala fœ Ndjaba, tshe i i kumu ye dœ siriki nene a? ¹⁴ Tshapashœ dœ tœ ye yiyisœ œerœ fœ 'e adœke œ sœ dœ ekpenœ mbœerœ yakoshe kœsœ dœ ugu sukumu nene na a? ¹⁵ Tœnce kœdœ mokœ mbœerœ yashe, gbambanœ nene, Ndjaba to lima ugu sukumu fœ she tœ œsœ siriki. ¹⁶ Kashe œdœ uzu kœyindœ kœshara tœnce, a'a œdœ azu Ikrizia nœ Ndjaba, 'a sœsœ dœ anga angbi mara kœsœ nene.

Kœzirœ nœ Gbozu

(Wu 6a tœ Mat 26.26-29; Mar 14.22-25; Luk 22.15-20)

¹⁷ Bata á mœ sœ kœmi upu fœ 'e, mœ sœsœ kœdonga 'e nene. Gbambanœ nene, angbœtœ nœ 'e sœsœ kœgi 'e ga utshunœ nene, kashe œ sœ kœyi 'e ga lœ ekperœ. ¹⁸ Utshunœ kœ, azu sœ kœpa fœ mœ adœke lœkœ á 'e sœ kœngbœtœ 'e lœ angbœtœ, 'e sœ kœkurutshelœtœ 'e ugurutœ 'e, yé mœ wu adœke anganœ, œtœnce kœdœ adjapu. ¹⁹ Œ li adœke 'e kurutshelœtœ 'e ataa yeka á a

---

* **11.10** 11.10 Œ yi ndje ndœ kœma adœke yashe sœ ga tshakudu tshagbozu nœ yakoshe

kœwusœ endjeneke ugurutœ 'e á endje sœ kœshi gbi lœ kœwu losunœ asœmœ. ²⁰ Kashe, lœkœ á 'e sœ kœngbœtœ 'e awa bale ndœ kœziœ nœ Gbozu, œ dœdœ adja kœziœ nœ Gbozu dá 'e sœ kœzi tœnœ nene. ²¹ Gbambanœ nene, dœ lœkœ kœzi œœœ, uzu dœ uzu sœ kœgbœgbœtœ ye ndœ kœziœ nœ ye dœ tœ ye, dœ mara adœke anga uzu sœ dœ ogo, yé anga ndjo œœœ œ mbœœœ she. ²² Ataa, 'e sœsœ dœ anda ndœ kœzi œœœ dœ pe kœndjo œœœ nene a? Too 'e sœ kœtshene Ikrizia nœ Ndjaba yé œ yindœ kœgu endjeneke á endje gugu dœ œœœ nene a? O'o gadœ á mœ kœpa fœ 'e a? Œ li adœke mœ donga 'e a? Bale nene, kpœpa o'onœ asœmœ, mœ sœsœ kœdonga 'e nene.

²³ Yé, 'e wu œneke á mœ gbœ ba ndœ Gbozu dá mœ sœ kœyisœ nœ fœ 'e asœ: Gbozu Yisu, lœ butshœ á endje za lima she ga tshaabrœ azu asœmœ, tshe za mapa, ²⁴ yé manda kœdonga Ndjaba, tshe kavwa tshelœnœ yé á pa adœke: «Asœke kœdœ undu mœ á sœ mbœœœ 'e, 'e mbœœœ atamœ mbœœœ kœgbe dœ mœ.» ²⁵ Tshe mbœœœ awa bale ataa manda kœziœ, œ za yashi á pa adœke: «Yashinœ asœke kœdœ tafo ayo lœ indji mœ, 'e mbœœœ ataa œbœ dœ œbœ á 'e kœsœ kœndjo tœnœ, mbœœœ kœgbe dœ mœ.» ²⁶ Gbambanœ nene, œbœ dœ œbœ á 'e kœsœ kœzi mapa asœ dœ pe kœndjo vinu asœ, 'e sœ kœmindœ kuzu Gbozu œœœœ ga tœ olo kœkwa she.

²⁷ Mbœœœ tœnœ ataa, tsheneke á tshe sœ kœzi mapa too á tshe sœ kœndjo vinu nœ Gbozu dœ mara adœke tshe lilisœ ye nene, tshe gbœ bala o'o mbœœœ undu œdœ indji Gbozu. ²⁸ Uzu dœ uzu tondœtœ ye dœ tœ ye utshu nœ yeka á kœzi

mapa œdœe kœndjo vinu asœ. ²⁹ Gbambancœ nene, tsheneke á tshe zi yé á ndjo tœncœ, á wuwusœ ádánœ nene, sœ kœwa œgbœ ngbanga ga tœ ye dœ tœ ye. ³⁰ Wu mbœrcœ tœncœ ataa, aayi kôba dœ agbakîndî sœ ugurutœ 'e ndjoro, yé anga endje ndjoro tshu ye. ³¹ Œdœ a kœsœ kœtondoetœ azœ dœ tœ azœ, Gbozu œ wa ngbanga ga tœ azœ nene. ³² Kashe Gbozu sœ kœwa ngbanga ga tœ azœ mbœrcœ kœyœrœ azœ adœeke endje kœwawa œgbœ ngbanga ga tœ azœ œdœe azu nœ tshapashœ nene.

³³ Ataa, aaya mœ, lœkœ á 'e kœngbœtœ 'e ndœ kœzi kœzirœ nœ Gbozu, 'e kate anga anga 'e. ³⁴ Œdœ uzu kœsœ dœ ogo, tshe zi œrcœ ôa sœnda nœ ye mbœrcœ adœeke 'e kœgbogbota kœwa œgbœ ngbanga ga pa 'e lœ kœngbœtœ 'e nene. Mbœrcœ udu anga o'o, mœ guma dœ lœkœ á mœ na bala ga ndœ 'e.

12

Kœtorœ nœ Œtshœ Ishiri

¹ Alaya, tœ upu nœ kœtorœ nœ Œtshœ Ishiri, mœ yiyindœ nœ adœeke 'e tshapu kœwusœ nœ nene. ² 'E wusœ nœ adœeke, lœkœ á 'e doédœé lima ayindœ Yisu nene, 'e lili lima kœru lœsu 'e nene kœna manda andjaba á endje sœsœ kœpa o'o nene. ³ Mbœrcœ tœncœ ataa, mœ sœ kœpandœ nœ fœ 'e adœeke: uzu bale nene á tshe sœ dœ Ishiri nœ Ndjaba, lili kœpa nene adœeke: «Mœ darandœ Yisu» yé uzu bale nene lili kœpa nene adœeke: «Yisu kœdœ Gbozu», œdœe Œtshœ Ishiri kœpapandœ nœ fœ she nene.

⁴ Tshelœ aka kœtorœ nœ œtshœ lœsu ngba waa, kashe kolœ tshetœ Ishirinœ ascœmœ kutu ye dá sœ kœkurutshelœ nœ. ⁵ Tshelœ aka kœmbœrcœ akwa

fœ Gbozu ngba waa, kashe a sœ kœmboerœ kolœ fœ tshetœ Gbozu. ⁶ Tshelœ aka mara kœmboerœ dœ akwa ngba waa, kashe kolœ Ndjaba tsheba-bale dá sœ kœza kœ ga tœ akwa.

⁷ Ɔtshœ Ishiri sœ kœmatœ ye lœ uzu dœ uzu mbœerœ Ɔtshœrœ nœ azu para. ⁸ Ishiri sœ kœto o'o nœ kœwuscœtœ fœ anga uzu, yé tshetœ Ishirinœ ascœmœ sœ kœto o'o nœ kœwuscœrœ fœ anga. ⁹ Tshetœ Ishirinœ ascœmœ sœ kœto egerœ kœyindoerœ fœ anga uzu, yé œ sœ kœto kœtorœ nœ kœshe azu lœ kœba fœ anga. ¹⁰ Ishiri sœ kœto fœ anga uzu gbœgbœ nœ kœmboerœ afá ndjoro; fœ anga, kœtorœ nœ kœgbara o'o; fœ anga uzu, kœtorœ nœ kœwuscœ kœkurutshelœ ekpe ishiri dœ adja Ishiri; fœ anga uzu, kœtorœ nœ kœpa angbi o'o ama ogo ndjoro; yé fœ anga, kœtorœ nœ kœpandœ tshelœkata angbi o'o ama ogonœ. ¹¹ Kashe œrœncœ ascœmœ kœ, kolœ tshetœ Ishirinœ á tshe sœ kœto mara kœtorœ ndjoro fœ uzu dœ uzu ascœmœ, œ za tœncœ ga tœ akwa bœta á tshe yindœ nœ.

Undu uzu bale dœ œrœ kotœ ye ndjoro

¹² Kristu sœ bœta undu uzu á œrœ kotœncœ ngba waa, kashe œ ngbœtœ endje ga tœncœ, yé œ wuta undu uzu bale. ¹³ Gbambancœ nene, azœ para, a gbœ lima batisimu mbœerœ kœwuta undu bale lœ awa nœ Ishiri. Ayuda too Greke, akanga too akanga nene, kashe Ndjaba to Ishiri bale ascœmœ ga lœ azœ kœ.

¹⁴ Undu uzu bale scœsœ dœ œrœ kolœ bale nene, kashe dœ œrœ kotœncœ ndjoro. ¹⁵ Ɔdœ ada kœpa lima adœke: «Bœta á mœ dœdœ kane nene, mœ dœdœ œrœ kotœ undu uzu nene», mbœerœ tœncœ

ataa ɔe li má adœke tshe katœ kœsœ ga tœ undu uzu ye a? ¹⁶ Ɛdœ utu kœpa lima adœke: «Bata á mœ dœdœ ala nene, mœ dœdœ anga œrœ kotœ undu uzu nene», mbœrœ tœnœ ataa ɔe li má adœke tshe katœ kœsœ ga tœ undu uzu ye a? ¹⁷ Ɛdœ undu uzu djigi kœdœ lima ala ye, utu ye ɔe sœ má kpœta a? Ɛdœ undu uzu djigi kœdœ lima utu ye, ngawu ɔe sœ má kpœta a? ¹⁸ Kashe Ndjaba ko œrœ kotœ bale dœ bale ga tœ undu uzu dœ mara á tshe yindœ nœ. ¹⁹ Ɛdœ œrœ kotœ uzu kœ kœsœ lima tshebale, ataa undu uzu ɔe sœ má koto o? ²⁰ Dœ tœnœ ataa, œrœ kotœ undu uzu sœ ndjoro, kashe undu uzu sœ tshebale.

²¹ Ala lili kœpa fœ kane nene adœke: «Mœ gbegbe dœ bœ nene.» Yé kumu lili ndje ndœ kœpa fœ ada nene adœke: «Mœ gbegbe dœ 'e nene.» ²² Ga panœ, œrœ kotœ undu uzu á sœ bata ɔe gugu dœ gbœgbœ nene, sœ dœ ádá waa. ²³ Yé œneke á a zaza dœ ádá nene, œtœnœ dá a sœ kœlisœ nœ. Ɛneke á sœ kœza tshula, a sœ kœgbœndœ nœ dœ ɔtshœnœ. ²⁴ Ɛneke á sœsœ kœza tshula fœ azœ nene, a sœsœ dœ ogo kœgbœndœ nœ nene. Kashe Ndjaba mbœrœ undu uzu dœ mara adœke œrœ kotœnœ á gugu dœ ádá nene, endje lisœ nœ kœrosœ nœ: ²⁵ ataa, undu uzu ɔe kurutshelœtœ ye nene, kashe œrœ kotœ kœ sœ dœ gbetshelœ bale mbœrœ kœti kane endje ugurutœ endje dœ anga endje. ²⁶ Ɛdœ anga œrœ kotœ bale kœsœ dœ kœba, undu uzu kœ ɔe sœ dœ kœba; œdœ endje kœlisœ anga œrœ kotœ bale, œrœ kotœ kœ ɔe sœ dœ yanga awa bale dœ she.

²⁷ Andaa, e'e kœdœ undu Kristu, yé uzu bale dœ bale ugurutœ 'e kœdœ anga œrœ kotœ bale

nœ undunœ asœmœ. ²⁸ Dœ toœnœ ataa dá Ndjaba kurutshelœ akwa kpikpikpi toœ azu loœ Ikrizia: utshunœ koedœ aayi avwa, bishanœ koedœ aayi kœgbara o'o yé votœnœ koedœ aayi kœyisœrœ. Manda nœ, tshe to koetœrœ nœ koembœrœ dœ afá, œnœ kœshe dœ aayi koœa, œnœ koeti kane osho, œnœ koedœ gbozu tshapa akwa œdœ œnœ kœpa angbi o'o ama ogo. ²⁹ Œ dœédœ endje kœ dá dœ aayi avwa, aayi kœgbara o'o too aayi kœyisœrœ nene. Œ dœédœ endje kœ dá sœ dœ koetœrœ nœ koembœrœ afá, ³⁰ nœ kœshe dœ aayi koœa, nœ kœpa angbi o'o ama ogo too nœ kœpa tshelœ katanœ nene. ³¹ Ataa, 'e sœ dœ egerœ agbe nœ koetœrœ á ga waa.

Yé ga pa nœ, mœ yindœ kœyisœ awa nœ waa dœ waa á ropance kœ fœ 'e.

13

Kœyindœsho

¹ Mœ li má kœpa angbi o'o ama ogo dœ pe œnœ aandjelu, kashe œdœ mœ kœgugu dœ kœyindœsho nene, œmœ koedœ ngbongolo á sœ kœki toœnœ too lenga á sœ kœki klu klu. ² Mœ li má kœsœ dœ koetœrœ nœ kœgbara o'o, œnœ kœwusœrœ nœ œrœ kœ á zatœ ye yiwatœnœ dœ pe œnœ kœwusœrœ kœ; mœ li má kœsœ dœ kœyindœrœ djigi á li kœza kaga na toœnœ ga toœ anga osho, kashe œdœ mœ kœgugu dœ kœyindœsho nene, mœ sœ gbambanœ. ³ Mœ li má kœkurutshelœ œrœ nœ mœ kœ toœ aayi ogo, mœ li má kœzatœ mœ adœke endje sho mœ dœ owo, kashe œdœ mœ kœgugu dœ kœyindœsho nene, mœ gbœ œrœ bale nene.

⁴ Kœyindœsho kœdœ kœsœ dœ ugu lœsu, toenœ kœdœ kœmbœrœ akwa fœ yanga zœ, œ sœsœ dœ úkú nene, œ sœsœ kœmatœ ye nene, œ sœsœ dœ egerœ kumu nene. ⁵ Kœyindœsho sœsœ kœmbœrœ œrœ tshula nene, œ sœsœ kœgbe kolœ dœ undu ye dœ tœ ye nene, œ sœsœ dœ oko nene, œ sœsœ dœ œ'ele nene. ⁶ Kœyindœsho sœsœ dœ yanga nœ ekperœ nene, kashe œ sœ dœ yanga lœ adjapu. ⁷ Kœyindœsho sœ kœru lœsu tœ œrœ kœ, œ sœ dœ kœyindœrœ lœ œrœ kœ, œ sœ kœza lœsu ga pa œrœ kœ, œ sœ kœshi gbi lœ œrœ kœ.

⁸ Kœyindœsho œ ka bale nene. Kashe kœgbara o'o œ kpa gu nene. Kœpa angbi o'o ama ogo œ ka ye. Kœwusœrœ œ kpa gu nene. ⁹ Gbambancœ nene, kœwusœrœ nœ azœ sœ dœ mapaka, yé kœgbara o'o nœ azœ sœsœ ga pa œrœ kœ nene. ¹⁰ Kashe lœkœ á œrœ kœ œ li bala, œneke á sœ dœ mapaka œ kpa gu nene.

¹¹ Lœkœ á mœ sœ lima tœ gbolo, mœ sœ lima kœpa o'o bœta gbolo, mœ sœ lima dœ gbetshelœ dœ pe kœwusœrœ bœta gbolo. Lœkœ á mœ wuta gbozu, mœ katœ œrœ tshagbolo ye.

¹² Ngœngœ asœke, a sœ kœwu ishiri ngbangbangba ala wushiri, kashe a wu bala tshatshu azœ dœ Ndjaba. Ngœngœ asœke, kœwusœrœ nœ mœ sœ dœ mapaka; yé dœ anga lœndœ bale, mœ wusœ Ndjaba bœta á tshe wu ndje sœ mœ.

¹³ Ngœngœ asœke, œrœncœ ascœmœ voto sœpe: kœyindœrœ, kœza lœsu ga pa œrœ œdœ kœyindœsho; kashe kœyindœsho dá sœ tœ egerœncœ kœropancœ kœ.

Kægbara o'o œedœ kæpa angbi o'o ama ogo

¹ Utshunœ kɔ, 'e para kæyindœsho. 'E sœ dœ egerœ ogo ndœ kægbɔ kætorœ nœ Ishiri, kæropa nœ kɔ, œncœ kægbara dœ o'o. ² Gbambancœ nene, tsheneke á tshe sœ kæpa angbi o'o ama ogo, tshe sœsœ kæpa fœ azu nene, kashe tshe sœ kæpa fœ Ndjaba. Uzu bale œ dji tshelœ katanœ nene: lœ awa nœ Ishiri, tshe sœ kæpa tœ œrœ á a wuwusœ ádánœ nene. ³ Kashe tsheneke á tshe sœ kægbara o'o sœ kæpa o'o fœ azu: tshe sœ kæmboerœ adœke azu gboro lœ kæyindœrœ, tshe sœ kæto gbɔgbɔ fœ azu, yé œ sœ kæu endje ga tœncœ. ⁴ Tsheneke á tshe sœ kæpa angbi o'o ama ogo, tshe sœ kæmboerœ adœke kolœ kæyindœrœ nœ œne kuti œne kægerœ, kashe tsheneke á tshe sœ kægbara o'o sœ kæmboerœ adœke azu Ikrizia gboro lœ kæyindœrœ nœ endje.

⁵ Mœ sœ kæyindœ nœ adœke e'e para kɔkɔ 'e pa angbi o'o ama ogo, kashe kæropa nœ kɔ, ogo nœ mœ kædœ adœke 'e gbara o'o nœ Ndjaba. Uzu á tshe sœ kægbara o'o nœ Ndjaba ropa tsheneke á tshe sœ kæpa angbi o'o ama ogo ye. Kashe tshe ropa ye nene œdœ uzu á tshe sœ kæpa angbi o'o ama ogo kæsœ dœ anga uzu á tshe wusœ kæpandœ ádánœ mbœerœ adœke azu Ikrizia gboro lœ kæyindœrœ. ⁶ Atamœ alaya, œ kæsœ adœke mœ kœna kœwu 'e yé á sœ kæpa angbi o'o ama ogo fœ 'e, mœ sœ dœ ádá ɓa ndœ 'e lœ œrœ gadé? Lœ œrœ bale nene. Mœ sœ dœ ádá ɓa ndœ 'e œdœ mœ kæpandœ o'o tœ upu nœ adjapu á zatœ ye yiwa tœncœ, tœ upu nœ kœwusœrœ, tœ upu nœ kægbara o'o ama Ndjaba œdœ pe tœ upu nœ kæyisœrœ fœ 'e yekane.

⁷ Æ sœ ndje ataa tœ œrœ kœbi dœ itshi, ʒata ngbake too kundi: œ kœsœsœ kœwa tshelœ itshinœ ngbi nene, ʒœ wusœ itshinœ á yindœ kœbi toenœ koto o? ⁸ Yé œdœ aga kœmama tshelœ ikinœ ngbii nene, œde dá guma tœ ye ndœ kœna ndœ koshe a? ⁹ E'e ndje, œdœ o'o á 'e kœsœ kœpa toenœ kœsœsœ ngbi nene, azu œ dji tshelœkata œneke á 'e sœ kœpa toenœ koto o? 'E pa o'o ga lœ yugu. ¹⁰ Mara o'o ama ogo ngba waa pa tshapashœ, kashe anganœ bale á azu sœsœ kœdji ádánœ nene gugu nene. ¹¹ Andaa, œdœ mœ kœsœsœ kœdji tshelœ kata angbi o'o ama ogo á uzu sœ kœpa toenœ nene, mœ wu she ʒata gene, yé tshe wu ndje mœ ʒata gene. ¹² E'e ndje awa bale, 'e sœ dœ egerœ ogo kœpara kœtorœ nœ Ishiri, kashe 'e para œneke á li adœke kœyindœrœ nœ azu Ikrizia gerœ.

¹³ Mbœrœ toenœ ataa, uzu á tshe sœ kœpa angbi o'o ama ogo, œ li adœke tshe za avwala fœ Ndjaba á kœgbœ kœtorœ nœ kœmindœ ádánœ. ¹⁴ Ædœ mœ kœsœ kœza avwala dœ angbi o'o ama ogo, Ishiri á sœ lœ mœ dá sœ kœmbœrœ akwa, kashe œ dœdœ kœwusœrœ nœ mœ nene. ¹⁵ Ataa, mœ mbœrœ koto o? Mœ za avwala lœ awa nœ Ishiri, kashe mœ za ndje avwala dœ mara nœ kœwusœrœ. Mœ ʒi itshi lœ awa nœ Ishiri, kashe mœ ʒi ndje itshi dœ mara nœ kœwusœrœ. ¹⁶ Gbambanœ nene, œdœ ʒœ kœsœ kœdonga Ndjaba kolœ lœ awa nœ Ishiri, uzu á tshe sœ kolœ kœdji o'onœ œ yindœ nœ adœke «Ame» kotoo ndœ avwala nœ kœgi mershe nœ zœ a? Gbambanœ nene, tshe djidji ndje ádá o'o á ʒœ sœ kœpa toenœ nene. ¹⁷ Ataa avwala nœ kœgi mershe nœ zœ kœsœ dœ ádá waa ye gbaa, œ sœsœ kœmbœrœ adœke kœyindœrœ nœ anga uzu

gercœ nene.

¹⁸ Mœ gi mershe fœ Ndjaba mbœrcœ á mœ scœ kœpa angbi o'o ama ogo kœrosœ 'e kœ. ¹⁹ Kashe lœ angbætœ, mœ scœ kœgbe kœpa o'o nœ kœwuscœrcœ minu mbœrcœ kœyi ndje scœ cœrcœ fœ anga azu tœ œscœncœ adœke mœ pa angbi o'o ama ogo kutu ndjokpa (10.000).

²⁰ Alaya, 'e gbegbe o'o b̄ata agbolo nene; lœ ekpercœ, 'e scœ b̄ata aaya agbolo, kashe 'e gbe o'o b̄ata agbozu. ²¹ Endje su b̄ala buku nœ Ndjaba adœke:

«Gbozu pa adœke: “mœ pa o'o fœ azu nœ mœ lœ awa nœ angbi o'o ama ogo œdcœ lœ awa nœ o'o ama agene.”

Yé ataa atamœ gbaa, endje dji mœ nene.»

²² Mbœrcœ tœncœ ataa, kœpa angbi o'o ama ogo dcœdcœ ambárá mbœrcœ ayindœ Ndjaba nene, kashe tœncœ kœdcœ ambárá mbœrcœ ayingba Ndjaba. Kœgbara o'o dcœdcœ ambárá mbœrcœ ayingba Ndjaba nene, kashe œtœncœ kœdcœ ambárá mbœrcœ ayindœ Ndjaba.

²³ Cœdcœ azu Ikrizia djigi kœngbætœ endje, yé á endje para scœ kœpa angbi o'o ama ogo, azu á endje scœ kœdjiiidji gbambancœ too ayingba Ndjaba á endje li ga zœ, œ wu endje b̄a ta aayi iyi nene a? ²⁴ Kashe œdcœ azu para kœscœ kœgbara o'o, uzu á tshe dcœ yingba Ndjaba too uzu á tshe djiiidji gbambancœ yé á scœ kœeli ga zœ, tshe wuscœ ekpercœ nœ ye yé œneke kœ á tshe scœ kœdji tœncœ œ wa ngbanga nœ ye. ²⁵ O'o á zatœ ye wutœncœ b̄a tœ lœsu ye œ matœ endje ngbi ga shu. Tshe gote dcœ kœefa tshatshu ye ga tœ œshœ, yé œ donga Ndjaba dcœ kœpa adœke: «Ndjaba scœ adja ugurutœ 'e!»

Awa o'o 6a lœ Ikrizia

²⁶ Ɔerœ gadē dá a kœmbœerœ a, alaya? Lœkœ á 'e kœngbœtœ 'e, uzu dœ uzu li ndœ kœbi itshi, kœyisœ œerœ too kœpandœ adjapu á zatœ ye yiwatœnce, kœpa angbi o'o ama ogo too kœpandœ ádánœ: œ li adœke œerœ ataa mbœerœtœ endje á kœyindœerœ nœ azu kœgerœ awa bale. ²⁷ Ɔedœ azu kœtetœ kœpa angbi o'o ama ogo, œ li adœke azu bisha too votœ kœropanœ pa ndje o'onœ ascœmœ, uzu dœ uzu manda anga, yé anga uzu kœsœ kœpandœ ádánœ. ²⁸ Ɔedœ uzu kœpandœ ádánœ kœgugu nene, ayi kœpa angbi o'o ama ogonœ sœ koko lœ angbœtœ yé œ pa o'o ga tœ ye dœ tœ ye œdœ fœ Ndjaba. ²⁹ Tœ upu nœ kœgbara o'o, œ li adœke azu bisha too votœ pa o'o yé anga endje kœwa o'onœ.

³⁰ Ɔedœ anga uzu ugurutœ endje kœwusœ o'o á sœ kœto 6a ndœ Ndjaba, œ li adœke tsheneke á tshe sœ kœpa o'o sœ koko. ³¹ E'e para, 'e li kœgbara o'o, kashe uzu dœ uzu pa œsœ œnce ye mbœerœ adœke uzu kœwusœ œerœ, yé á kœsœ dœ gbœgbœ. ³² Ɔ li adœke ayi kœgbara o'o dœ ayengœ kœtorœ nœ kœgbara o'o nœ ishiri á sœ kœmbœerœ akwa lœ ye. ³³ Gbambanœ nene, Ndjaba dœdœ Ndjaba nœ djingili nene, kashe œshe kœdœ Ndjaba nœ kœsœ gee.

Bata á sœ kœmbœerœtœ endje lœ Ikrizia para nœ azu á endje sœ yerœ, ³⁴ œ li adœke ayashe sœ koko lœ angbœtœ: endje zaza awa fœ endje ndœ kœpapa o'o nene. Ɔ li adœke endje zatœ endje ga ati 6ata á awa akwa nœ Moyize sœ kœpa ndje tœ nœ. ³⁵ Ɔedœ endje kœyindœ kœwusœ anga ádá o'o bale dœ bale, œ li adœke endje yu akœ endje 6a

scenda. Ē sœsœ dœ ɔtshɔnœ nene adœke yashe pa o'o lœ angbotœ.

³⁶ 'E gbe adœke, o'o ama Ndjaba to ɓa ndœ 'e a? Ē na kolœnœ mbœrœ 'e a? ³⁷ Ēdœ uzu kœgbe adœke, œne kœdœ ayi kœgbara o'o too œne gbɔ Ishiri, œ li adœke tshe wusœ nœ adœke o'o á mœ su fœ 'e kœdœ awa o'o nœ Gbozu. ³⁸ Ēdœ uzu kœwuwusœ nœ nene, œ yindœ kœpa adœke Ndjaba wuwu ndje sœ ye nene.

³⁹ Ataa, alaya mœ, 'e sœ dœ ogo nœ kœte aayi kœgbara o'o yé 'e papakata adœke endje pa angbi o'o ama ogo nene. ⁴⁰ Kashe, 'e sœ dœ gbɔdjela adœke œrœnœ kɔ mbœrœtœ endje dœ ɔtshɔnœ œdœ pe dœ awanœ.

15

Kœshe lœ akuzu nœ Kristu

¹ Alaya, mœ kpa yindœ kœpandœ ɔtshɔ O'o á mœ pa lima ndœ nœ fœ 'e, á 'e yi lima ndœ nœ, á 'e sœpe kœyindœ nœ œrrr kpesheke. ² Ēdœ 'e kœtœpa nœ kperœ ɓata á mœ yisœ nœ fœ 'e, œ she 'e lœ awanœ ye. Ēdœ 'e kœtete lima pa nœ kperœ nene, kœyindœrœ nœ 'e sœ má gbambanœ.

³ O'o nœ utshunœ kɔ kœdœ œneke á mœ gbɔ yé á mindœ nœ fœ 'e kœdœ adœke: Kristu tshu mbœrœ ekperœ nœ azœ, ɓata á endje sú lima ga la buku nœ Ndjaba. ⁴ Endje shi she, yé tœ votɔ olo, tshe she lœ ugurutœ akuzu, ɓata endje sú ɓala buku nœ Ndjaba. ⁵ Tshe wuta ga ndœ Petro, manda nœ ga ndœ Andjokpa dœ bisha (12). ⁶ Tshe kpa wuta ga ndœ ayambarœ nœ ye kœropa kama mindu (500), awa bale. Anga endje ndjoro ugurutœ endje sœpe dœ soro, kashe anga ata endje tshu ye. ⁷ Manda

nœ, tshe kpa wuta ndje ga ndœ Jake, yé œ kpa wuta ga ndœ aayi avwa para.

⁸ Manda nœ para, tshe kpa wuta ga ndœ mœ ndje, œmœ á mœ sœ b̄ata endje zu mœ tœ uzunœ. ⁹ Gbambanœ nene, œmœ kœdœ aya ayi avwa kœrosœnœ lœ ugurutœ aayi avwa para, œ lili adœke endje e mœ ayi avwa nene, mbœrœ mœ mbœrœ lima œrœ kanga fœ azu Ikrazia nœ Ndjaba. ¹⁰ Kashe lœ ɔtshɔ l̄osu nœ Ndjaba dá mœ sœ b̄ata á mœ sœ asœ. ɔtshɔ l̄osu nœ ye ga ndœ mœ sœsœ gbambanœ nene. Kashe mœ mbœrœ akwa kœrosœ endje para. Dœ adjapu, œ dœdœ mœ dá sœ kœmbœrœ akwa nene, kashe ɔtshɔ l̄osu nœ Ndjaba dá sœ kœmbœrœ akwa lœ mœ. ¹¹ Ataa, kœto ba ndœ mœ too ba ndœ anga aayi avwa, tœnœ kœdœ o'o kœshe nœ Yisu lœ akuzu á 'a mindœ nœ yé á 'e yindœ nœ.

Kœshe lœ akuzu

¹² Ɖdœ 'a kœsœ kœmindœ nœ adœke Kristu she lœ akuzu, mbœrœ gadœ á anga azu ugurutœ 'e sœ kœpa adœke kœshe lœ akuzu gugu nene a? ¹³ Ɖdœ kœshe lœ akuzu kœgugu nene, Kristu sheshe ndje lœ akuzu nene, ¹⁴ œdœ Kristu kœsheshe lœ akuzu nene, kœpandœ o'o nœ 'a sœ gbambanœ, yé kœyindœrœ nœ 'e sœ ndje gbambanœ. ¹⁵ Ɖ sœ kœmatœ endje b̄ata a'a kœdœ akpe atimu nœ Ndjaba, mbœrœ 'a pa wala kœyindœ nœ adœke Ndjaba she Kristu lœ akuzu andaa tshe sheshe she nene, œdœ œ kœsœ adjapu adœke akuzu œ she nene. ¹⁶ Gbambanœ nene, œdœ akuzu kœsheshe nene, Kristu sheshe ndje lœ akuzu nene. ¹⁷ Ɖdœ Kristu kœsheshe lœ akuzu nene, kœyindœrœ nœ 'e sœ gbambanœ, 'e sœpe damba lœ ekperœ nœ 'e.

18 Æ yindœ kœpa adœke, ataa endjeneke á endje tshu lœ kœyindœrœ ga ndœ Kristu, djingili ndje ye. 19 Ædœ œ kœsœ kolœ mbœrœ soronœ asœke dá a sœ kœza lœsu azœ ga pa Kristu, azœ kœdœ aayi oyo kœropa azu para.

20 Kashe dœ adjapu, Kristu she lœ akuzu ye; tshe she lœ akuzu utshu endjeneke á endje tshu ɓalima ɓata ali ngwarœ á endje kɔ mbœrœ kœmindœ nœ adœke akuzu œ she bala lœ akuzu. 21 Bata á kuzu na lima lœ awa nœ uzu bale, kœshe lœ akuzu na ndje lœ awa nœ uzu bale: 22 ɓata azu para œ tshu lœ awa nœ Adamo, azu para œ gbɔ bala soro lœ awa nœ Kristu. 23 Kashe, uzu dœ uzu sœ dœ ɔlɔ nœ ye: Kristu dá sœ utshunœ, yé manda nœ kœdœ endjeneke á endje dœ azu nœ Kristu lɔkɔ á tshe kwa bala tœ ye. 24 Yé manda nœ kɔ, ndɔngɔlɔ osho œ na bala lɔkɔ á Kristu œ gi akwa nœ ogo tshagbozu fœ Aba azœ dœ Ndjaba manda kœndi tshelœ tshagbozu kɔ œdœ gbɔgbɔ nœ ishiri kɔ. 25 Gbamba nœ nene, œ li adœke Kristu mbœrœ akwa tshagbozu nœ ye œrrr ga tœ adœke Ndjaba fa ayingba ye ga tshada ye. 26 Ndɔngɔlɔ yingba á Ndjaba œ nditshelœ ye kœdœ kuzu.

27 Gbambanœ nene, endje sú ɓala buku nœ Ndjaba adœke: «Ndjaba ko œrœ kɔ ga tshakudu ada ye*.» Kashe Ndjaba á tshe sœ kœko œrœ nœ kɔ ga tshakudu ada Kristu asœmœ, sœsœ lœ nœ nene. 28 Lɔkɔ á Ndjaba œ ko œrœ kɔ ga tshakudu ada Kristu, Gbolo nœ Ndjaba dœ tœ ye œ zatœ ye ga tshakudu Ndjaba á tshe ko œrœ kɔ ga tshakudu ada ye asœmœ. Ataa, Ndjaba œ dœ gbozu tshapa

---

* 15.27 15.27 Ada ye: œ yindœ kœpa adœke ada Kristu

œrœ kɔ.

²⁹ Ɖdœ œ kœsœ lima kpi, œrœ gadé dá azu á endje sœ kœgbɔ batisimu mbœrœ akuzu sœ lima kœpara tœ nœ a? Ɖ kœsœ adjapu adœke akuzu œ she lœ akuzu nene, mbœrœ gadé á azu sœ kœgbɔ batisimu mbœrœ endje a? ³⁰ Yé a'a dœ tœ 'a, mbœrœ gadé á 'a sœ kœzatœ 'a ɔɔ dœ ɔɔ ga tœ œrœ á li kœndi 'a? ³¹ Alaya, ɔɔ dœ ɔɔ mœ sœ lœ kuzu. Ɖ sœ ndje adjapu adœke mœ sœ kœdu okoro mœ pa 'e mbœrœ á 'e ngbɔtœ 'e bale dœ Yisu Kristu á tshe dœ Gbozu nœ azœ. ³² Koshe á mœ nga ga tœ aagea ɓa lœ Efeze, œ mbœrœ má lima gadé ɓa ndœ mœ œdœ œ kœsœ má lima dœ mara kœtondœrœ nœ azu a? Ɖdœ akuzu kœsœsœ kœshe lœ akuzu nene, a zi œrœ œ ndjo œrœ, mbœrœ mbatsha a tshu ye.

³³ 'E fafaratœ 'e nene: «Ekpe uzu á tshe na tœ awa dœ anga uzu, sœ kœndi ɔtshɔ tshasœmœ.» ³⁴ 'E kwatœ 'e ndœ gbetshelœ nœ 'e ɓata á li, yé œ tshapu kœmbœrœ ekperœ! Gbambanœ nene, mœ sœ kœpa o'onœ tœ œrœ tshula nœ 'e adœke anga azu ugurutœ 'e wuwusœ Ndjaba nene.

Undu azu á endje she lœ akuzu

³⁵ Kashe anga azu sœ kœyu osho adœke: «Dœ mara gadé á akuzu sœ kœshe lœ akuzu a? Endje sœ kœkwa dœ undu asœta a?» ³⁶ Ɖbœ kœdœ gbakindi! Ɖdœ ɓœ kœlu indji ngwarœ, œ tshu yeka á rœgo œ ko. ³⁷ Yé œneke á ɓœ sœ kœlu tœnœ dœdœ dœngɔ á sœ kœwuta tœnœ nene, kashe œtœnœ kœdœ djameya indji ngwarœ, indji ble too anga angbi œrœ. ³⁸ Manda nœ, Ndjaba sœ kœmbœrœ adœke indji ngwarœ to undu fœ dœngɔ

6ata á tshe yindœ nœ. Indji ngwarœ bale dœ bale sœ dœ ala dɔngɔ nœ ye dœ tœ ye.

³⁹ Anga songba bale á liili dœ anganœ gugu nene: azu sœ dœ œne endje kpi, agea sœ dœ œne ndje kpi, ayanu sœ dœ œne endje kpi, ageatshalangu sœ ndje dœ œne endje kpi.

⁴⁰ Ɔrœ tshalafœ sœ zœ, yé œnœ tshapa ɔshɔ sœ ndje zœ, kashe kœtshinœ sœsœ awa bale nene.

⁴¹ Kœtshi ɔlɔ sœ kpi, kœtshi yapu sœ kpi, kœtshi angerepe sœ kpi. Angerepe ndje dœ tœ ye sœ kœtshi ndje kpi tœ anganœ.

⁴² Ɔsœ ndje ataa mbœrœ kœshe lœ akuzu nœ akuzu. Lɔkɔ á endje kœshi undu uzu, undu œ gba ye. Lɔkɔ á tshe kœshe lœ akuzu, tshe kpa tshu nene. ⁴³ Lɔkɔ á endje kœshi undu uzu, œtœnœ kœdœ œrœ á gaga nene yé œ gugu dœ gbɔgbɔ nene. Lɔkɔ á œ kœshe lœ akuzu ye, œ sœ dœ mokɔ œdœ dœ gbɔgbɔ. Ɔ dœ undu uzu kœ sœ zœ, ⁴⁴ Lɔkɔ á endje kœshi undu uzu, œtœnœ kœdœ amba undu uzu á sœ lima dœ soro. Lɔkɔ á œ kœshe lœ akuzu, œ fa undu uzu á sœ kœmbœrœ akwa lœ awa nœ Ishiri. Ataa, amba undu uzu á sœ dœ soro sœ zœ, yé undu uzu á sœ kœmbœrœ akwa lœ awa nœ Ishiri sœ ndje zœ. ⁴⁵ Mbœrœ tœnœ ataa, endje sú ga la buku nœ Ndjaba adœke: «Ali uzu lima, Adamo, fa lima uzu á tshe sœ dœ soro.» Kashe ndɔngɔlɔ Adamo† kœdœ Ishiri á sœ kœza soro. ⁴⁶ Ɔ dœdœ œneke á dœ Ishiri dá na utshunœ nene, kashe œneke á dœ amba undu uzu á sœ dœ soro. Ɔneke á sœ kœmbœrœ akwa lœ awa nœ Ishiri na manda nœ. ⁴⁷ Ndjaba mbœrœ lima ali uzu dœ ɔshɔ. Bisha uzu to 6a lafo. ⁴⁸ Azu tshapa

† 15.45 15.45 Ndɔngɔlɔ Adamo kœdœ Kristu

ɔshɔ liili dœ tsheneke á endje mbœrœ lima she dœ ɔshɔ, yé azu tshalafɔ liili ndje dœ uzu á tshe to ɓa lafo. ⁴⁹ Yé awa bale a sœ ɓata ishiri uzu á endje mbœrœ she dœ ɔshɔ, awa bale ndje, a sœ ndje bala ɓata tœ ishiri uzu á tshe to ɓa lafo.

⁵⁰ Alaya, 'e wu œneke á mœ yindœ kœpa toenœ dœke: Œneke á to lœ songba œdœ lœ indji lili kœli ga lœ Ogo gbozu nœ Ndjaba nene, yé œneke á gbaagba lili kœsœ awa bale dœ œneke á gba nene.

⁵¹ Mœ sœ ndœ kœma o'o neke á zatœ ye yiwatœnœ fœ 'e. A tshu kɔ nene, kashe a fa bala tœ azœ kɔ ⁵² ngbangi, dœ iki aga ɓa tœ ndɔngɔlɔ osho. Gbambanœ nene, lɔkɔ á endje kœuru aga, akuzu œ she lœ kuzu dœ mara adœke endje kpa gba nene, yé azœ, a fatœ azœ bala ye. ⁵³ Œ li adœke œneke á gbaagba fa tœ œrœ á gba nene, yé œneke á tshuutshu fatœ endje tœ œneke á tshu nene. ⁵⁴ Ataa, lɔkɔ á œneke á gbaagba kœfa tœ œrœ á gba nene, yé œneke á tshuutshu kœfatœ endje tœ œneke á tshu nene, o'o ɓa la buku nœ Ndjaba á mbœrœ bala tœ endje dœke: «Kuzu kpa gugu nene! Gbɔgbɔ nœ Ndjaba ropa kuzu ye!»

⁵⁵ «Kuzu, gbɔgbɔ nœ zœ sœ kpœta a?

Kuzu, œrœ kowo kœwo dœ azu nœ zœ sœ kpœta a?»

⁵⁶ Œrœ kowo nœ kuzu kœdœ ekperœ, yé gbɔgbɔ nœ ekperœ kœdœ awa akwa. ⁵⁷ Kashe a donga Ndjaba á tshe sœ kœmbœrœ adœke a ropa ekperœ œdœ kuzu lœ awa nœ Gbozu nœ azœ dœ Yisu Kristu!

⁵⁸ Ataa, alaya á mœ yindœ 'e waa, 'e shi gbi, 'e tuturutœ 'e nene, 'e zatœ 'e ɔlɔ dœ ɔlɔ ndœ akwa nœ Gbozu, mbœrœ á 'e wusœ nœ adœke ɔgbɔ

akwa á 'e sœ kœmboerœ tœnce sœsœ gbambanœ
lœ akwa nœ Gbozu nene.

16

Kœngbɔɔa ngendja fœ azu Ikrizia ɔa lœ Yerusaleme

¹ Tœ upu nœ kœngbɔɔa ngendja mboerœ azu nœ
Ndjaba ɔa lœ Yerusaleme, 'e mboerœtœ 'e lindœ
awa o'o á mœ za fœ azu Ikrizia kɔ ɔa lœ Galate.
² Ali olo lœ pɔsɔ bale dœ bale, uzu dœ uzu œ ko
ngendja á tshe gbɔndœ nœ ga indirincœ mboerœ
adœke endje kpa kœkakate adœke mœ na yeka á
endje kœngbɔɔa nene. ³ Lɔkɔ á mœ kœwuta ga zœ,
mœ vwa endjeneke á 'e ke endje dœ mbeti adœke
endje na dœ kœtorœ nœ 'e fœ azu Ikrizia ɔa lœ
Yerusaleme. ⁴ Œ kœli adœke mœ na ga zœ dœ tœ
mœ, endje na tœ awanœ bale dœ mœ.

Kœgumatœsho ndœ ana gene

⁵ Mœ na ga ndœ 'e manda kœro tɔ lœ Mased-
wane; gbambanœ nene, œ li adœke mœ vwanga
djaga zœ. ⁶ Mœ sœ kœwu adœke œndœ mœ idi
teasho kpœndœ 'e zœ, anganœ yapu nœ izi djigi œ
ro ye, mboerœ á 'e kœti kane mœ lœ udu ana gene
nœ mœ. ⁷ Mœ yiyindœ kœwu 'e ndara kolœ lafo
nene, œdœ Gbozu kœyindœ nœ, mœ gbe ndœ kœlo
kpœtœ manda olo ndjoro.

⁸ Kashe mœ sœ lœ Efeze œrrr ga tœ olo nœ
Patekœte. ⁹ Gbambanœ nene, manda kœrɔ kpœmœ
dœ egerœncœ adœke mœ mboerœ akwa nœ mœ ye,
ataa ayingba sœ ndjoro gbaa.

¹⁰ Œdœ Timote kœna, 'e mboerœ adœke tshe
sœsœ dœ awa ugurutœ 'e nene, mboerœ tshe

sœ kœmbœrœ akwa nœ Gbozu ɓata mœ. ¹¹ Uzu bale vwavwaratœ ye tœ Timote nene. 'E ti kane ye ga lafo adœke tshe gu dœ kœsœ gee ga ndœ mœ, mbœrœ mœ sœ kœkate she dœ aaya lœ kœyindœrœ.

¹² Tœ upu nœ aya azœ dœ Apolo, mœ sœ kœto gbɔgbɔ fœ she adœke tshe ro ga ndœ 'e, œshe dœ aaya lœ kœyindœrœ, kashe tshe yiyindœ kœna ngɔngɔnœ asœ nene. Tshe na ga zœ œdœ tshe kœgbɔ awa.

Ndɔngɔɔ o'o dœpe abala

¹³ Ala 'e gbɔ, 'e shi gbi lœ kœyindœrœ, 'e sœ tœ ayakoshe, 'e sœ dœ gbɔgbɔ. ¹⁴ 'E mbœrœ akwa kɔ dœ kœyindœsho.

¹⁵ Aaya lœ kœyindœrœ, anga o'o bale á kpa sœ mbœrœ 'e dœke: 'e wusœ nœ adœke Esetefanase dœ azu tshelœ bingɔ nœ ye kœdœ azu á endje yindœ Ndjaba utshunœ ɓa lœ Akayi; endje zatœ endje djigi ndœ kœmbœrœ akwa nœ azu nœ Ndjaba. ¹⁶ Ataa, 'e mbœrœtœ 'e lindœ o'o mara azu ataa œdœ fœ endjeneke kɔ á endje sœ kœmbœrœ ɔgbɔ akwa awa bale dœ endje.

¹⁷ Mœ sœ dœ yanga ndœ kœwu Esetefanase, Fortunatuse dœ pe Akayikuse. Lɔkɔ á mœ wu endje, œsœ ɓata mœ wu 'e para. ¹⁸ Gbambanœ nene, endje mbœrœ adœke lœsu mœ œdœ œnœ 'e sœ ziti. 'E wusœ kœlœsœ mara azu ataa.

¹⁹ Azu lœ Ikrizia kɔ ɓa lœ Azi vwa abala fœ 'e. Akilase, Prisika œdœ pe azu Ikrizia á endje sœ kœngbɔtœ endje ga tœnœ ɓa ndœ endje, vwa abala fœ 'e lœ i'iri Gbozu. ²⁰ Alaya para kɔkɔ lœ kœyindœrœ bala 'e. 'E za œyerœ abala lœ ugurutœ 'e.

²¹ Æmœ Polo, mœ bala 'e, mœ su abala asœ dœ adja kane mœ dœ tœ mœ.

²² Ædœ uzu kœyiyindœ Gbozu nene, endje darandœ ye.

Maranata*!

²³ Kaka ɔtshɔ lɔsu nœ Gbozu Yisu sœ dœ 'e.

²⁴ Mœ yindœ 'e kɔ lœ kœngbɔtœ 'e bale dœ Yisu Kristu.

---

* **16.22** 16.22 Maranata: O'onœ asœmœ sœ dœ o'o ama ogo Arameye: œ yindœ kœpa adœke «Gbozu, na ga mœ»

TAF0 AYO
The New Testament in the Manumanaw languieg of
Myanmar

copyright © 2020 Wycliffe Bible Translators, Inc. and ACOTBA-SUBO

Language: Manumanaw

All rights reserved.

2020-11-19

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 13 Jul 2024 from source files
dated 12 Feb 2024

40e3c5cb-c2ea-5cf8-8a40-4c6f77a45343